ТҮҮ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 180 (13496) 1971 оной августын 1, воскресени Сэн 2 мүнгэн

ШЭНЭ ИЛАЛТА, АМЖАЛТАНУУД ТЭЭШЭ

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ СЕССИ

РСФСР-эй элүүрые хамгаалга ту- РСФСР-эй хуулиин проект ту- сессиин зүбшэхэ зүйлэй дүрбэ- асуудал хэлсэлгээр июлиин 29- үдэршын заседани эхилээ.

ировскын медицинскэ институ- ректор депутат **С. И. Сергеев** хэл хээ. Совет хүнүүдэй бэеын рые хамгаалха, тэдэндэ ута на- һалуулха тухай парти ба гү- й саг үргэлжэлгын анхарал олго гаргадаг тухай партиин съезд дээрэ партиин ЦК-гай ральна секретарь Л. И. Брежнев э һэн.

үрэгшэ табан жэлдэ элүүрые алга һайжаруулха талаар үгаа хүдэлмэри хэгдээ. Россин Феде- а түйлагдаһан горитой ам- алтанууд, врачнуудаар хангалгын р ямаршье капиталис оронуу- е һүүлэн гараа. 1975 ондо республика дотор врачнуудай тоо 477 мянга, дунда эрдэмтэй медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй тоо хахад миллион шахуу болохо байна.

Элүүрые хамгаалга тухай ССР Союзай ба союзна республикануудай хуулинуудые СССР-эй Верховно Соведэй баталан абаһан ушар, гражданинуудай элүүрые хамгаалгын найдамтай байлгын хуулита шухала шата байһые харуулна.

Элүүрые хамгаалга тухай РСФСР-эй хуулиин проектнүүдэй дүримүүдые саашадань тайлбарилхадаа, депутат С. И. Сергеев 1971 оной ноябриин 1-һээ энэ хуулиие хүсэндэнь оруулха тухай дурадхал оруулаа.

Хуулиин проект соо бэеэ аргалуулха талаар РСФСР-эй гражданин бүхэнэй эрхэ батадхагданхай.

Хуулиин проект хадаа арадай ашатуһа тухай Коммунис партиин саг үргэлжын анхарал оролдолго гаргадагай эли тодо гэршэнүүдэй нэгэн болоно гээд элидхэлшэ үгынгөө түгэсхэлдэ хэлээ.

Элидхэл тушаа депутадууд: **А. Г. Манохина** — Люберецкэ Центральна районно больницын хирургическа отделениие даагша (Москвагай область), **А. И. Крылов** — КПСС-эй Красноярска крайкомой секретарь, **Т. А. Куницына** — Саратовай медицинскэ институдай кафедрые даагша, **А. Г. Созыкин** — Ивановска областиин Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ, **В. В. Трофимов** — РСФСР-эй Элүүрые хамгаалгын министр үгэнүүдые хэлээ.

Арадай баялиг бологшо элүүр энхэ тухайнь ленинскэ заабаринуудые үндэһэ болгодог байһые онсолон тэмдэглэхэдээ, үгэ хэлэгшэд хуулиин проектые һайшааха гэжэ дурадхаа. Совет элүүрые хамгаалга, хүн түрэлтэнэй аша туһа, бэеын элүүр тухай гол оролдолго совет байгуулалтын ғабьяань болоно. Медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй нангин үүргэ, ехэ харюусалга тухай элүүрые хамгаалга тухай хуулиин батадан абтаһантай дашарамдуулан, тэдэндэ табигдадаг шэнэ эрилтэнүүд тухай депутадууд хэлээ.

Элүүрые хамгаалга тухай РСФСР-эй хуулиие, мүн 1971 оной ноябриин 1-һээ энэ хуулиин хүсэндөө орохо тухай тогтоолые нэгэн дуугаар баталан абаа.

РСФСР-эй Верховно Соведэй сесси июлиин 30-да хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхэ.

(ТАСС).

◆ ◆ ◆

ФСР-эй наймадахи зарлалай Вер- но Соведэй нэгэдэхи сесси Крем- ин Ехэ ордон соо гурбан үдэрэй ада боложо үргэлжэлөө. Россин рациин бүхы автономито респуб- нуудай, хизаарнууд болон об- нуудай түлөөлэгшэд КПСС-эй съездын түүхэтэ шиидхэбәри- ые дүүргэлтэ болгохын тула Со- дэй бэелүүлхэ ажал ябуулгын а асуудалнуудые таатай зохид н байдалда зүбшэн хэлсэбэ.

юлиин 30-да түгэсхэлэй заседа- лоо.

вительственнэ ложодо нүхэд И. Вороновой, **А. П. Кириленкын**, Д. Кулаковой, **К. Т. Мазуровай**, Я. Пельшын, **Д. Ф. Устиновай**, В. Капитоновой, **М. С. Соломен-** ой хабаргадахадань, тэндэ сугларагалуунаар угтаба.

ФСР-эй Верховно Соведэй Түгшэ **М. Д. Миллионщиков** засение хүтэлбэрилөө.

путадууд зүблэхэ зүйлэй ээлэ асуудалые зүбшэн хэлсэжэ, Р-эй Верховно Соведэй саг үр- ын комиссинуудые эмхидхэн улба.

ы комиссинуудай бүридэл ба тү- лэгшэнэр баталагдаа гэбэл:

ули һанамжалан дурадхаха ко- и 31 хүнһөө бүридүүлэгдээ, тү- гшэнь депутат **В. Ф. Торопов**.

сэблэлтын-бюджетнэ комисси 5 хүнһөө, түрүүлэгшэнь депу- . Н. Сабанеев.

аадын хэрэгүүдэй комисси — хүнһөө, түрүүлэгшэнь депутат Панюшкин.

үшүүлэй хэрэг эрхилхэ комис- — 31 хүнһөө, түрүүлэгшэнь де- т А. В. Гоголев.

омышленностиин комисси — хүнһөө, түрүүлэгшэнь депутат И. Казаков.

анспортын ба хэлхеэ холбооной сси—31 хүнһөө, түрүүлэгшэнь ат К. Н. Голиков.

рилгын материалнуудай про- шленностиин комисси — 31 хүн- түрүүлэгшэнь депутат **Г. В.** ин.

ажахын комисси — 35 , түрүүлэгшэнь депутат Г. Маслов.

үүрые сахилтын, социальна тэд- лгын ба спортын комисси — 35 өө, түрүүлэгшэнь депутат И. Сергеев.

арадай гэгээрэлэй, эрдэм болон комисси — 39 хүнһөө, тү- үлэгшэнь депутат **А. П. Филатов**.

удалдаа наймаанай, ниитын эдеэ ой ба хүн зоной ажаһуудалай эмжэ хангалтын комисси — хүнһөө, түрүүлэгшэнь депутат Ф. Дементьева.

эр байрын-коммунальна ажахын олбосон болголгын комисси — хүнһөө, түрүүлэгшэнь депутат Я. Герасимов.

абаали хамгаалха комисси — 31 хүнһөө, түрүүлэгшэнь депутат **Т. С. Сушков**.

Россин Федерациин Верховно Соведэй Президиумэй секретарь депутат **Х. П. Нешков** РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталха тухай элидхэл хэбэ.

Депутадууд республикын Верховно Соведэй сессинүүдэй хоорондохи үе соо гаргагдаһан Указуудые баталба, мүн зохихо хуулинууд ба тогтоол гаргаба.

Сесси РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумые һунгаха тухай асуудал зүбшэн хэлсээ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь депутат **А. П. Кириленкодэ** үгэ үгтэбэ.

КПСС-эй Центральна Комитедэй даалгабаряар, Верховно Соведэй партийна бүлэгэй ба ахамад депутадуудай соведэй дэмжэлгэтэйгээр нүхэр Кириленко депутат **М. А. Ясновые** РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшээр дахинаа һунгаха гэһэн дурадхал оруулаа. Энэ дурадхалынь бүтэдын дуугаар баталан абтаба.

һүүлээрнь М. А. Яснов үгэ хэлэхэдээ, ехэ зол олгоһонойнь түлөө КПСС-эй Центральна Комитедтэ, РСФСР-эй Верховно Соведтэ баясхалан хүргэбэ. Тиигээд партийна бүлэгэй ба ахамад депутадуудай соведэй даалгабаряар, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшонор тухай, Россин Федерациин Верховно Соведэй Президиумэй секретарь ба гэшүүд тухай дурадхал оруулаа.

Республикын Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшонороор иимэ депутадууд һунгагдаба: **О. П. Колчина** (Одинцовско һунгуулиин округ, Московско область), **Ф. В. Султанов** (Башкирай АССР), **Б. С. Семёнов** (Буряадай АССР), **Ш. М. Шамхалов** (Дагестанай АССР), **М. И. Геттуев** (Кабардино-Балкарай АССР), **З. А. Сангаев** (Хальмагай АССР), **П. С. Прокконен** (Карелиин АССР), **Е. Ф. Катаев** (Коми АССР), **П. А. Алмакаев** (Мариин АССР), **А. Т. Куняев** (Мордвагай АССР), **Т. С. Хетагурова** (Хойто-Осетиин АССР), **С. Г. Батыев** (Татарай АССР), **Б-К. Ш. Долчанмаа** (Тувын АССР), **П. П. Сысоев** (Удмуртиин АССР), **К. И. Оздоев** (Чечено-Игушай АССР), **С. М. Ислюков** (Чувашай АССР), **А. Я. Овчинникова** (Яхадай АССР).

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретаряар депутат **Х. П. Нешков** (Торопецкэ һунгуулиин округ, Калининска область) һунгагдаба.

Арбан дүрбэн депутат РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүдээр һунгагдаа: **Н. Ф. Аксенов** (Поспелихинскэ һунгуулиин округ, Алтайн хизаар), **М. Н. Алексеев** (Аткарска һунгуулиин округ, Саратовска область), **Б. И. Аристов** (Кировскэ һунгуулиин округ, Ленинград хото), **Н. В. Босенко** (Георгиевско һунгуулиин округ, Ставрополиин хизаар), **Н. Г. Голышева** (Щекинскэ һунгуулиин округ, Тульска область), **Л. И. Греков** (Измайловска һунгуулиин округ, Москва хото), **А. И. Демидова** (Дзержинскэ һунгуулиин округ, Калужска область), **А. П. Кириленко** (Политехническэ һунгуулиин округ, Ленинград хото), **В. Ф. Коннов** (Чапаевска һунгуулиин округ, Куйбышевска область), **А. И. Крылов** (Емельяновска һунгуулиин округ, Красноярска хизаар), **А. Г. Манохина** (Люберецкэ городской һунгуулиин округ, Московско область), **В. В. Пайликов**, (Сормовско һунгуулиин округ, Горьковско область), **Я. П. Рябов** (Верхне-Салгинска һунгуулиин округ, Свердловско область), **В. Г. Чачкина** (Павловска һунгуулиин округ, Краснодарска хизаар).

Сесси РСФСР-эй правительствые —Россин Федерациин Министрнүүдэй Соведые эмхидхэн байгуулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэбэ.

Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ депутат **М. С. Соломенцевто** үгэ үгтөө.

М. С. Соломенцев Россин Федерациин Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын тушаалда томилжо, ехэ зол олгоһонойнь, ехэ этигэл найдабари үзүүлһэнэйнь түлөө депутадуудта үнэн зүрхэнэй, халуун баяр баясхалангаа элирхэйлэн мэдүүлээд, КПСС-эй Центральна Комитедэй, Верховно Соведэй партийна бүлэгэй ба ахамад депутадуудай соведэй һайшааһан, Россин Совет Федеративна Социалис Республикын правительствын бүридэлые Верховно Соведэй даалгабаряар сессиин баталамжада табиба.

РСФСР-эй Верховно Совет РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшонуудаар депутадууд **Н. Ф. Васильев** ба **А. М. Школьниковые**, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонороор депутадууд **К. М. Герасимов, В. А. Демченко, В. А. Дьяков, А. М. Калашников, Е. Ф. Карпова, В. И. Кочемасов, Л. П. Лыкова** гэгшэдые баталаа.

РСФСР-эй правительство иимэ бүридэлтэйгөөр баталагдаба: РСФСР-эй дээдэ ба тусхай дунда һуралсалай министр — **В. Н. Столетов**; РСФСР-эй геологиин министр — **Л. И. Ровнин**; РСФСР-эй бэлэдхэлэй министр — **П. И. Меркулов**; РСФСР-эй элүүрые хамгаалгын министр — **В. В. Трофимов**; РСФСР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр — **Ф. Е. Титов**; РСФСР-эй культурын министр — **Н. А. Кузнецов**; РСФСР-эй хүнгэн промышленностиин министр — **Б. И. Соловьев**; РСФСР-эй ой модоной ажахын министр — **П. Г. Болдырев**; РСФСР-эй мелиорациин ба уһанай ажахын министр — **К. С. Корнев**; РСФСР-эй мяханай ба һүнэй промышленностиин министр — **В. С. Конарыгин**; РСФСР-эй эдеэ хоолой промышленностиин министр — **А. П. Клеменчук**; РСФСР-эй барилгын материалнуудай промышленностиин министр — **А. К. Икомасов**; РСФСР-эй гэгээрэлэй министр — **А. И. Данилов**; РСФСР-эй загаһанай ажахын министр — **Н. А. Ваняев**; РСФСР-эй хүдөөгэй барилгын министр — **В. М. Гущен**; РСФСР-эй хүдөө ажахын министр — **Л. Я. Флорентьев**; РСФСР-эй худалдаа наймаанай министр — **Д. В. Павлов**; РСФСР-эй финансын министр — **И. И. Фадеев**; РСФСР-эй юстициин министр **В. М. Блинов**; РСФСР-эй автомобильна транспортын министр — **Е. Г. Трубицын**; РСФСР-эй хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын министр — **А. Н. Гандурин**; РСФСР-эй гэр байрын-граждан барилгын министр — **А. В. Гладыревский**; РСФСР-эй гэр байрын-коммунальна ажахын министр — **С. М. Бутусов**; РСФСР-эй нютагай промышленностиин министр — **В. К. Успенский**; РСФСР-эй гол мүрэнэй флодой министр — **С. А. Кучкин**; РСФСР-эй социальна тэдхэлгын министр — **Д. П. Комарова**; РСФСР-эй автомобильна харгы барилгын ба ашаглалгын министр — **А. А. Николаев**; РСФСР-эй түлишын промышленностиия министр — **Ю. А. Панкратов**; барилгын хэрэгүүдэй талаар РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ — **Д. П. Басилов**; ажалай нөөсэ хэрэглэлгын талаар РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ —**К. А. Новиков**; профессионально-техническэ һуралсалай талаар РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ — **Г. Л. Камаев**; үнэ сэнгэй талаар РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ — **К. И. Фролов**; РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй «Россельхозтехника» гэжэ Бүхэроссин нэгэдэлэй түрүүлэгшэ — **С. В. Шевченко**; РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Центральна статистическэ управлениин-начальник **А. П. Дрючин**.

М. С. Соломенцев үндэр дээдэ, хүндэтэй томилолгын түлөө Россин Федерациин правительствын үмэнэһөө Верховно Соведтэ гүн ехэ баяр баясхалан мэдүүлбэ. Манай партиин XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые оролдосотой нэтэрүүгээр, сэхэ шууд бэелүүлхэ, манда олгогдоһон энэ ехэ этигэл найдабариие нэрэтэй солотойгоор дүүргэлтэ болгохо гээшэ шухала зорилго болоно гэжэ РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет тоолоно гэбэ.

Сессиин зүблэхэ зүйлдэ табигдаһан бүхы асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ. РСФСР-эй наймадахи зарлалай Верховно Соведэй нэгэдэхи сесси хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

(ТАСС).

Совет делегаци Москвадаа бусиба

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин түрүүтэй Совет делегаци июлиин 30-да Бухарестһаа Москвагаа бусаба. Тус делегаци Экономическа Харилсан туһалалсалын Соведэй XXV сессиин хүдэлмэридэ хабаададаһан байна.

(ТАСС).

1100 ТОННО СЕНАЖ ДАРАГДАА

Үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ шэнэ түрүү арга үргэнөөр хэрэглэжэ, эрхим шанартай, шэмэтэй үбһэ ехээр абаха зорилгоор манай колхозойхид июлиин 10-һаа хойшо бүхы трактор, машинануудаа табижа, сенаж даража эхилээ һэн.

Уһа голой үерлэхэдэ халтад гэхэдээ уһанда абтахаяа һанадаг газарай ногоо эгээн түрүүлэн сабшажа захалаабди. Сенаж дарахын тула энэ хабартаа 700 тонно шулуугаар ханалагдаһан нүхэ-траншей бэлдэһэн байгаабди.

Тиигээд түрүүшын үдэрһөө сабшаһан ногоогоо үдэр соо хэбтүүлжэ, бага һүүрэтээд лэ тусхай тракторай тармуураар, мүн моринишье тармуураар тармажа баал болгоод, удаань тэрэнээ силосэй комбайнуудаар, заримыень тусхай подборщигоор суглуулжа, бухал болгообди. һүүлдэнь тэрэнээ тракторай тэргэнүүдтэ ашажа зөөгөөд, нүхэндэ хэнэбди. Нүхэндэ адхагдаһан ногоое хүсэ ехэтэ «С-100» түхэлэй тракторнуудаар нягтаруулан даруулаабди. Тиигэжэ нэгэ доро гурбан тиимэ трактораар нүхэндэ хэгдэһэн ногоо нягтаруулан дарадаг байгаа. Юуб гэхэдэ, багаханшье агаар орохогүйгөөр, нягта шангаар дарагдахадаал сенаж нүхэндөө гутахагүй, шанарынь муудахагүй байна бшуу.

Эгээн түрүүн тусгаар бэлдэгдэһэн 700 тоннынгоо нүхэндэ 3—4 хоног соо сенаж даража дүүргээд, дээрэһээнь 40—50 сантиметр зузаанаар һолоомо дэлгээжэ, нягтаруулан хушаабди. Удаань силос дараха гэжэ урдань бэлдэгдэһэн аад, орхигдошоһон нүхэ сэбэрлээд, баһал тэндээ 450 тонно сенаж тиимэ гуримаар дараабди. Гурбадахи нүхыень хоёр добын хоорондо үнинэй яама болоһон газарынь гүнзэгырүүлээд, баһал 300 тонно сенаж бэлэдхээбди.

Сенаж даралгада 21 трактор хүдэлжэ, мүнөө хамтадаа 1100 тонно иимэ шэмэтэ тэжээл бэлэдхэбэ гээшэ. Тиигэжэ урдань уһанда абтадаг Хёлго, Бэшүүр голнуудай эрьеын захаархи 400 гектар сабшалангай ногоон хуу хуряагдажа, сенаж болгогдоо. Түрүүн дараһан нүхэнэйнгөө сенаж захаһаань нээжэ, шалгажа үзэхэдэмнай, үбһэниинь нэгэшье гутаагүй, ноб ногоохон, хангалтама үнэртэй зандаа байна.

Нэгэ үгөөр хэлэбэл, эдэ 400 гектар сабшалангайнгаа ногоое юрын аргаар сабшаад лэ хуряажа абаа һаамнай, энээнһээ һураггүй бага үбһэн абтаха, шанарыншье нилээд доошоо байха һэн. Юуб гэхэдэ, июль соо хура бороо ходо орожо, үбһэ юрын аргаар хуряажа абахань тон бэрхэтэй байгаа бшуу.

Мүнөө бороогой тогтоходо сенаж даралгаяа болюулаад, үбһэшэдэй 21 звено эмхидхэжэ, хамта 200 гаран хүниие үбһэндэ гаргаабди. Үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ машина, техникын хүсэ үргэнөөр хэрэглэнэбди. Үсөөхэн хоног соо 350 центнер үбһэн һурилэгдэбэ. Үлдэһэн 450 гектар сабшалангай га бүриһөө 25—30 центнерһээ бага бэшэ ургаса абажа, эндэһээ хамтадаа 12 мянган центнер үбһэ һурилхын түлөө тэмсэхэмнай. Хура бороо ороогүй һаань, үбһэ хуряалгаяа ойрын 7—8 хоног соо дүүргэхэбди.

Е. УТЕНКОВ
Бэшүүрэй аймагай «Рассвет» колхозой түрүүлэгшэ.

Мүнөөдэр—түмэр замшадай һайндэр

Энэ зураг дээрэ Улаан-Үдын локомотивна депогой түрүү хүдэлмэришэд Н. Шабаев (зүүн гарһаа), Н. Лунтовский, В. Лемнков, Л. Васильев гэгшэд харуулагдана. Тэдэнэр бултадаа эбтэй эетэйгээр ажаллажа, хүдэлмэридөө һайн үрэдүн туйлана. Наймадахи табан жэлэй туршада эршэмтэй һайнаар ажаллаһайнгаа түлөө нүхэр Шабаев Н. С. һаяхан Ленинэй орденоор шагнагдаһан юм. Эдэ машинистнар ажалдаа эрхим амжалта туйлажа, түмэр замшадай үдэрые угтаба.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй УКАЗ

Түмэр замай транспортын хүдэлмэрилэгшэдые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Социалис мүрысөөндэ үйлэдбэриин һайн үрэ дүн туйлаһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар иимэ хүнүүдые шагнаха:

Андреев Василий Ильичые — Улаан-Үдын Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой электрослесарьнүүдэй бригадир.

Беженцев Пётр Васильевичые — Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын багонно депогой токарь.

Богуш Александр Ивановичые — Зүүн Сибириин түмэр замай сигнализаци ба хэлхеэ холбооной Улаан-Үдын дистанциин ахалагша электромеханик.

Егоров Владимир Тимофеевичые— Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын дистанциин хүдэлмэришэн.

Елясов Николай Николаевичые— Улаан-Үдын Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой модельщик.

Зоркольцев Николай Андреевичые— Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын локомотивна депогой машинист.

Кыштымов Анатолий Александровичые — Улаан-Үдын Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой конструкторска бюрогой начальник.

Латынцева Валентина Андреевнае —Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдэ станциин дежурна.

Малеванный Пётр Павловичые — Улаан-Үдын Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой слесарьнүүдэй бригадир.

Мельников Александр Николаевичые — Улаан-Үдын Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой мастер.

Петрищев Лев Николаевичые — Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин ревизор.

Соколов Николай Фиофановичые— Улаан-Үдын Ленинэй ордендо локомотив-вагон заһабарилгын заводой электро-гагнууршан.

Табитуев Иван Машутовичые — Улаан-Үдын Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой инженер-конструктор.

Фёдоров Пётр Михайловичые — Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин поездын диспетчер.

Шагдурова Галина Хандажаповнае — Зүүн Сибириин түмэр замай сигнализаци ба хэлхеэ холбооной Улаан-Үдын дистанциин электромеханик.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо А. СЫРЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1971 оной июлиин 30.

ХАНИ БАРИСАА, ХАРИЛСАА ХОЛБОО ХҮГЖӨӨЛГЭ

ОАР-та КПСС-эй ДЕЛЕГАЦИИН АЯНШАЛҺАН ТУШАА

КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев түрүүтэй КПСС-эй делегаци Араб социалис союзай ЦК-гай уряалаар 1971 оной июлиин 20-һоо 30 хүрэтэр ОАР-та байхадаа, АСС-ай бүгэдэ ниитын национальна конгрессэй хүдэлмэридэ хабаадалсаа. Араб социалис союзай Центральна Комитедтэ уулзалганууд болон хөөрэлдөөнүүдые хээ.

Египет талаһаа АСС-ай ЦК-гай гэшүүд Азиз Сидки, Абдель Салям Заят, Фатхалла Хатыб болон бусад уулзалгануудта хабаадалсаһан байна.

КПСС-эй XXIV съездын ба АСС-ай бүгэдэ ниитын национальна конгрессэй шиидхэбэринүүд соо тэмдэглэгдэһэнэй ёһоор, партийна харилсаа холбоо хүгжөөхые КПСС-эй ба Араб социалис союзай али али талаһаа эрмэлзэдэг байһые уулзалганууд ба хөөрэлдөөнүүд харуулаа гээд хэлсээнүүдэй үедэ хоёр тала тэмдэглэһэн байна. Хоёр ороной политическэ ба ниитын организацинуудай хоорондо харилсаа холбоо, сэхэ барисаа байгуулха шухала гэжэ хани барисаан, харилсаа холбоон тухай Советскэ Союзай ба ОАР-ай хоорондо баталагдаһан, 1971 оной июлиин 1-һээ хүсэндөө ороһон договор соо хэлэгдэнхэй.

Саашанхи үедэ партийна холбоо хүгжөөхэ талаар тодорхой хэмжээ ябуулганууд тухай КПСС-эй ба АСС-ай түлөөлэгшэд һанамжануудаа мэдэлсээ. Тусхайлбал, бэе бэеынгээ дүй дүршэлтэй, партийна ном дэбтэрнүүдтэй, мэдээсэлнүүдтэй танилсахын тулада бэе бэедээ партийна делегацинуудые эльгээлсэжэ байхаар, партийна хүдэлмэрилэгшэдые бэлдэлгээр ба бусад хэрэгүүдээр харилсаа холбоо байгуулхаар бэлэн байһанаа тэдэнэр элирхэйлэн мэдүүлнэ. Ниитын организацинуудтай — профсоюзуудай, залуушуулай, эхэнэрнүүдэй болон бусад организацинуудтай хани ёһоной холбоо барисаа үргэдхэхэ асуудалнуудта хоёр ороной хүтэлбэрилхы политическэ организацинуудай анхаралаа хандуулдагай шухала байһаниинь онсолон тэмдэглэгдээ. Империализмда эсэргүү национально-демократическа революциин мүнөөнэй шатада Египедэй үмэнэ табигдажа байһан зорилгонуудые харуулһан национальна ябуулгын программые АСС-ай бүгэдэ ниитын национальна конгресс һайшааһан байна. Энэ программые КПСС-эй түлөөлэгшэд ехэ удха шанартай гэжэ тэмдэглэһэн байна. Тус программые АСС-ай хүтэлбэреэр Египедэй ажалшан арадай амжалтатайгаар бэелүүлгэ империализмда эсэргүүсэн, национальна бэеэ даанхай байдалай, социальна дэбжэлтын замаар дабшаха талаар шэлэн олоһон замаараа саашадаа хүгжэхэ шэнэ таатай һайн хараа ороной үмэнэ нээжэ үгэхэ байна.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые, мүн СССР-тэ коммунис общество байгуулха зорилгоор тэдэниие бэелүүлхын тулада совет арадай хэдэг ажал ябуулгые Араб Социалис союзай түлөөлэгшэд үндэрөөр сэгнэжэ байһанаа элирхэйлэн мэдүүлээ. «Дүтын Зүүн зүгтэ үнэн зүб, бата бэхи эб найрамдал хангахын түлөө» съездын баталан абаһан мэдүүлгые тэдэнэр һайшаагаа. Энэ мэдүүлгэ хуулита эрхынгээ түлөө египет болон бусад араб арадуудай хэдэг эрэлхэг зоригто тэмсэлдэ шухала дэмжэлгэ боложо үгэнэ. Элдэб һалбаринуудай талаар ОАР-та хани ёһоной, һайн һайхан сэдьхэлэй туһаламжа үзүүлһэнэйнь түлөө Советскэ Союзда бүгэдэ ниитын национальна конгрессэй шиидхэбэринүүд соо баясхалан хүргэгдэһые АСС-ай түлөөлэгшэд тэмдэглэлээ.

Уласхоорондын шухала асуудалнуудаар, илангаяа Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал тухай һанамжануудаа мэдэлсэлгэ уулзалгануудай үедэ болоһон байна. Израилиин империалис эзэрхэг түримхэй ябуулгын хойшолонгуудые усадхахын түлөө, хамагай түрүүндэ 1967 оной июньдэ эзэмдэгдэһэн бүхы газар нютагуудһаа Израиль сэрэгүүдые гаргахын, Палестинын араб арадай хуулита эрхые хангахын түлөө египет ба бусад араб арадуудай тэмсэлые Советскэ Союзай, тэрэнэй Коммунис партиин эрид шууд дэмжэдэг байһан тухай КПСС-эй түлөөлэгшэд мэдүүлээ. Араб арадуудай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе хүгжөөлгэдэ ба нягтаар жагсаалгада Египедэй шухала үүргэ дүүргэдэг байһаниинь онсолон тэмдэглэгдээ. Коммунизмда эсэргүү ябуулганууд арадуудай сүлөөрхэ хүсэл эрмэлзэлгэ ба национальна аша туһада хоро хүргэнэ гэжэ этигэжэ байһанаа али али тала элирхэйлэн мэдүүлһэн байха юм. Коммунизмда харша ябуулганууд имагтал дэлхэйн империалис ба хархис этэгээдүүдэй ябуулганудта туһална. Коммунизмда эсэргүү ябадал дэлгэрүүлхэ һэдэлгэ империализмда, сионизмда, Израилиин эзэрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүсэн, араб арадуудай сүлөөтэйгөөр, бэеэ даанхайгаар хүгжэхэ эрхэ хангахын түлөө араб революционно тэмсэлшэдэй эб эмхи алдахуулха зорилготой байна.

СССР ба ОАР-ай политическэ, ниитын организацинуудай хоорондохи хани ёһоной холбоо барисаа хүгжөөлгэ, империализмда эсэргүү арадуудай фронтые һулаpуулха зорилгоор хэгдэдэг харша һэдэлгэнүүдые эдэ организацинуудай хамтын хүсэлэл оролдолгоор сухарюулан сохилго Советскэ Союзай ба ОАР-ай арадуудай, КПСС-эй ба АСС-ай хоорондохи хани барисаа болон үгээ ойлголсолгые, империализмда эсэргүүсэн, эб найрамдалай, национальна бэеэ даанхай байдалай, социальна дэбжэлтын түлөө тэмсэхэ хамтынгаа зорилго бэелүүлгээр харилсаа холбоогоо гүнзэгырүүлэн бэхижүүлгэдэнь туһалха гэжэ һанамжалдаг байһанаа уулзалгада хабаадагшад элирхэйлэн мэдүүлээ.

1971—1972 онуудта партийна ба олониитын хоорондо холбоо байгуулха түсэб тухай мүн лэ үгээ ойлголсоһон байна.

БАЯРТА МЭДЭЭСЭЛ

1970 он, ойн баярта жэл, Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдэ станциин локомотивна депогой коллективтэ мартагдашагүй жэл болоһон. Слюдянка станциһаа нааша замые электрификацилгын ашаглалгада үгтэхэдэ, Эхэ оромнай манай республикын түмэр замшадта дэлхэй дээрэ эгээн хүсэтэй «ВЛ-80» түхэлэй локомотив-электровозуудые ашаглахыень найдаһан байгаа. Эдэ хүсэтэ машинануудые жолоодохо гээшэ машинистнэртэ, тэдэнэй туһалагшадта, заһабарилгын цехэй хүдэлмэришэдтэ нэрэ хүндын хэрэг болоо һэн.

Ажалай ба салин хүлһэнэй асуудалаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй Комитедэй, ВЦСПС-эй Президиумэй тогтоолоор үнгэрһэн жэлдэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэнэйнь, шэнэ техникэ үйлэдбэридэ амжалтатайгаар нэбтэрүүлһэнэйнь түлөө Улаан-Үдэ станциин локомотивна депогой 93 хүдэлмэрилэгшэдтэ баясхалан хүргэгдэжэ, мүнгэн шан олгогдобо гэһэн баярта мэдээсэл уржадэр абтаба.

Локомотивна депогой главна механик А. Г. Федотов, эрдэм ухаанай үндэһөөр ажал эмхидхэхэ талаар ахалагша инженер Ф. П. Анутин, мэргэжэлтэдэй таһагай начальник В. Е. Долгов, мастер Б. Н. Хомутов, машинист-инструктор Ю. В. Астраханцев, локомотивай машинист И. Б. Сайфудинов, слесарь Ф. А. Баднюк, депогой дежурна И. Т. Плетнев болон бусад шэнэ техникэ үйлэдбэридэ нэбтэрүүлгэдэ хубитаяа оруулһанай түлөө шагнагдагшадай тоодо ороно.

Энэ жэлэй хоёрдохи кварталайнгаа даабарие Улаан-Үдэ станциин локомотивна депогой коллектив 102,5 процент бэелүүлжэ, ашаа шэрэхэ жэлэйнгээ түсэб декабриин 25 болотор дүүргэхэ хараа бодомжотойгоор заншалта һайндэрөө угтаба.

Э. ДМИТРИЕВ.

ТҮМЭР ЗАМАЙ ТРАНСПОРТЫН ХҮГЖЭЛТЭ

Түмэр замшадай бүхэсоюзна үдэрэй урда тээхэнэ, ТАСС-ай корреспондент СССР-эй Зам харилсаанай министрэй нэгэдэхи орлогшо Н. А. Гундобиндо хандажа, шэнэ табан жэлдэ түмэр замай транспортын ямараар хүгжэжэ, түмэр замшадай табан жэлэй түрүүшын жэлые яажа угтаһан тухайнь хөөрэхыень гуйһан байгаа.

КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүд соо түмэр замаар шэрэгдэхэ ашаае 22 процентээр дээшэлүүлхэ гэжэ хараалагдаа гээд министрэй нэгэдэхи орлогшо һануулба. Энэнь ямар удхатайб гэбэл, 1975 ондо түмэр замаар 3 триллион тонно-километр ашаан зөөгдэдэг болохо, тэрээндэ һуугаад ябаха хүнүүдэй тоо 3 миллиард 700 миллион хүрэтэр олошорхо юм.

Түмэр замаар зөөгдэхэ бүхы хүдэлмэриин хэмжээн гол түлэб ажалай бүтээсын дээшэлһэнэй ашаар ехэ болохо байна. Харин энэ үедэ хүдэлжэ байһан ажалшадайнь тоо олошорхогүй бшуу. Ургажа байгаа арадай ажахын эрилтые хангахын, хүн зониие олоорнь түмэр замаар шэрэхын тулада КПСС-эй ЦК болон СССР-эй Министрнүүдэй Совет 1971—1975 онуудта түмэр замай транспортые хүгжөөхэ тухай тогтоол һаяхан гаргаһан байха юм. Тэрээн соо табан жэлэй туршада шэнэ зам нээхэ болон хоёрдохи харгы тодхохо тушаа, автоблокировко түхеэржэ, диспетчернүүдэй пунктые томодхон бэхижүүлхэ, мүн ашаа ехээр шэрэгдэдэг түмэр замые электрижүүлхэ тухай даабари үгтөө. Түмэр замай транспортын хүгжэлтын гол шэглэлынь юуб гэбэл, магистральна лининүүдтэ поезднуудые һаадгүйгөөр ябуулха хэрэг болоно.

Шэнэ табан жэлдэ 5—6 мянган километр харгы баригдажа ашаглалгада үгтэхэ ёһотой. Тюмень—Тобольск—Сургут гэһэн маршрудаар 700 километрэй зайда лини тодхогдохо болоно. Энэ хадаа Баруун Сибириин нефтьтэй районуудые оронойнай түмэр замтай холбохо юм. Зүүн Сибирьтэ Хребтовая—Усть-Илим гэһэн шэнэ зам нээгдэжэ, Братскын промышленна районой хүгжэлтэдэ шухала үүргэ дүүргэхэ. Гадна Дунда Азиһаа Поволжи уруу Чарджоу—Кундрат—Макат гэжэ замаар түмэр харгы баригдаха байна. Иимэ шухала барилгануудые тоолохо болоо һаа, аргагүй олон. Тодорхойлон хэлэбэл, курортнуудай оршодог районуудта нютагай удха шанарай харгы зам ашаглалгада оруулагдаха юм.

Бүхы дээрээ 7—8 мянган километрэй зайда хоёрдохи лининүүд тодхогдохо болоно. Иимэ хүдэлмэри илангаяа шухала газарнуудта: Кузбасс Ураал хоорондо, Ураал-Центр, Донбассые ороной баруун районуудтай холбоходо ябуулагдаха байна. Шэнэ табан жэлдэ 6—7 мянган километр зайтай түмэр замда электровозууд ябадаг болохоор хараалагдана. Тиигэжэ 1975 ондо хамта 40 мянган километр түмэр зам электрижүүлэгдэхэ.

Юһэдэхи табан жэлэй туршада түмэр замай узелнууд, томо томо сортировочно болон ашаанай станцинууд шэнэдхэн заһагдажа һайжаруулагдаха. Түмэр замай лининүүдтэ шэнэ түхеэрэлгэнүүдые тодхолго, автоблокировко болон диспетчерскэ пунктнуудые томодхохо хүдэлмэри үргэлжэлүүлэгдэхэ юм.

Нүхэр Н. А. Гундобин хөөрэхэдөө, түмэр замаар ашаа шэрэлгые һайжаруулга поезднуудай ябасаһаа, ашаа тээлгэһээнь дулдыдаха юм гэнэ. Тиимэһээ хүсэ ехэтэ шэнэ локомотивууд, хүндэ ашаа тээдэг вагонууд олоор хэрэглэгдэхэ байна. КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол соо табан жэлэй хугасаада магистральна тепловозуудта 6 мянга шахуу секци, хоёр мянган электровоз, 3 мянган маневрово тепловоз, 420—430 мянган ашаанай, 16 мянган пассажирска вагонууд түмэр замай транспортда үгтэхэ ёһотой гэжэ хараалагданхай. Ойрын жэлнүүдтэ ашаанай поезднуудай, мүн түргөөр гутадаг ашаа тээдэг, контейнернүүдые зөөдэг поезднуудай ябасые түргэдхэхэ гэһэн зорилго табигдаа.

Мүнөө үедэ түмэр замай транспортын ажалые саг зуураар түсэблэхэ, хүдэлмэриинь хүтэлхэ хэрэгтэ оньһожоруулагдаһан системэнүүд үргэнөөр хэрэглэгдэхэ болоод байна. Урда табан жэлдэ иимэ хүдэлмэри ябуулагдажа захалһан байгаа, мүнөөшье үргэлжэлүүлэгдэһээр. Ленинград, Киев, Свердловск, Куйбышев, Новосибирск, Горький, Москва городуудта тоо бодолго, бүридхэлгын центрнүүд түхеэрэгдэхээр хараалагданхай.

Түмэр замшад шэнэ табан жэлые ажалай дэбжэлтэтэйгээр угтажа байна гээд министрэй нэгэдэхи орлогшо тэмдэглэбэ. Юуб гэбэл, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Совет, ВЦСПС тэдэнэй материальна болон культурна эрилтые хангахын тулада шухала хэмжээнүүдые хараалһан байна. Түмэр замшадта түлэгдэдэг бага хэмжээнэй салин хүлһэн дээшэлээ. Дунда зэргын салинтай хүдэлмэрилэгшэд, шухала мэргэжэлтэй хүнүүдэй түлөөһэн ехэ болоо. Түмэр замай, илангаяа хүндэ ажалда ябадаг хүнүүдтэ зохихо эрхэ байдал олгогдобо. Поезднуудые ашаглажа байдаг хүнүүд урдынхиһаа олон үдэр амардаг болоо. Локомотивуудай машинистнүүд материальна талаараа һайнаар урмашуулагдана.

Энэ тогтоолые түмэр замай хүдэлмэрилэгшэд угаа ехэ һайшаажа, партиингаа анхарал оролдолгодо харюу болгон, тэдэнэр ажалай шэнэ амжалта туйлажа байна. Коллектив бүхэн, хүдэлмэрилэгшэд бүхэн партиин XXIV съездэ табиһан зорилгонуудые дүүргэхын тулада хубитаяа оруулжа байнхай.

Баруун Сибириин түмэр замшадай үүсхэл бүхы орон доторнай, предприяти бүхэндэ дэмжэгдэжэ, табан жэлэй түрүүшын жэ[...] бариие болзорһоонь урид д[...] түлөө мүрысөөн дэлгэрэнх[...] хон коллективүүд абаһан [...] дахин хаража үзөөд, үнгэрһ[...] жэлэй туршада түсэбһөө га[...] миллион тонно арадай ажах[...] шэрэһэн байна. Москвагай, [...] сиин, Баруун-Урдахи, [...] Октябрьскиин, Закавказиин [...] замшадай коллективүүд һа[...] жалта туйлаа.

Үйлэдбэри дээрэ түрүү яа[...] нүүдэй нэрые олоор дурда[...] хо байна. Тэдэнэр хэд бэ — [...] замай Курганска отделени[...] дын диспетчер Н. Н. Федо[...] пасная гэдэг локомотивна[...] машинист В. В. Якин, Кар[...] Сортировочная станциин [...] дые бүридхэгшэ В. С. Голо[...] лассай дистанциин харгы[...] Б. В. Кривошапкин гэгшэд [...]

Мүнөө үедэ түмэр замай [...] портын харюусалгатай хэ[...] хой гээд нүхэр Н. А. Гунд[...] рөөнэйнгөө түгэсхэлдэ хэл[...] хуряалгын техникэ, хүдөө [...] продукци зөөлгын хажууг[...] шэ болон металлургическа [...] ленностиин түүхэй эд зөөг[...] лэй үедэ арадай ажахыда [...] рэхөөр ноосэ хэгдэжэ бай[...] ноймнай булад харгын хү[...] лэгшэд шэнэ табан жэлэй т[...] һараһаа эхилжэ, ехэ дэбжэ[...] байгша оной даабарие д[...] түлөө ажалай вахтада жагса[...]

Александр Иванович Кенсовский Улаан-Үдын локомотивна депогой түрүү машинистнүүдэй нэгэн юм. Ажал хүдэлмэридөө эрхим амжалта туйлаадаг энэ нүхэр коммунис ажалай ударнигай нэрэ солодо хүртэнхэй. Нүхэр Кенсовский мүнөө пассажирска поезднуудые жолоододог байна.

Зураг дээрэ: А. И. Кенсовский.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

Алдар солотомнай олошорно

Эхэ оронойнай үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хүгжөөхэ хэрэгтэ түмэр зам айхабтар ехэ үүргэ дүүргэдэг гээшэ. Тэрэнэй аша туһаар арадай ажахын элдэб олон һалбаринууд хоорондоо харилсана. Үдэр һүнигүй, үбэл зунгүй нэгэшье минутаар һаатангүй хүдэлжэ байгаа түмэр замаар арадай ажахын ашаан шэрэгдэнэ. Мүн пассажирнууд аятай зохид вагонууд соо зориһон газартаа хүрэнэ.

Түмэр замшад үнгэрһэн табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ, арадай ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ аша туһа хүргэһэн байна. Табан жэлэй хугасаада ашаа шэрэлгэ 540 миллиард тонно-километрээр дээшэлээ. Пассажирнуудые шэрэлгэ 32 процентээр ехэ болоо.

Партиин XXIV съезд түмэр замай транспорт хүгжөөхэ, тэрэнэй материально-техническэ үндэһэ һуури бэхижүүлхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулба. 1971—1975 онуудай туршада түмэр зам хүгжөөхын тула 15,7 миллиард түхэриг мүнгэн һомологдоо. Локомотив, вагонуудые бүтээдэг, заһабарилдаг заводууд шэнээр баригдахаар, хуушануудынь һэльбэн заһабарилагдахаар хараалагдана. Оронойнай томо 16 заводой тоодо Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводые үргэдхэлгэ энэ табан жэлэй хугасаада дүүргэгдэхэ юм.

Манай завод локомотив болон вагонуудые заһабарилхатайгаа хамта булад шудхалаа хэхэ, түмэр замай транспортын гол хүсэн — электровоз, тепловодуудай запасной частьнуудые бүтээхэ үшөө нэгэ гол шэглэлтэй болохо юм. СССР-эй Зам харилсаанай министерствын манай завод шэнэ табан жэлэй үедэ бүри ехээр хүгжэхэ, үйлэдбэреэ үргэдхэхэ байна.

Манай завод үнгэрһэн табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид, 1970 оной ноябриин 5-да дүүргээд, 6,650 мянган түхэригэй продукци даабариһаа гадуур бүтээн гаргаа. Ажалаа эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэхэ хэмжээ ябуулга бэелүүлһэнэй, үйлэдбэриин арга боломжо хэрэглэһэнэй, үйлэдбэриин культура һайжаруулһанай ашаар ажалай бүтээсэ табан жэл соо 61,4 процентээр дээшэлһэн юм. Тиигэжэ түсэбһөө гадуур 5 локомотив, 16 вагон заһабарилагдаһан байна.

Наймадахи табан жэлэй түсэбые, мүн абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэһэнэй түлөө заводой олон хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд Эхэ оронойнгоо үндэр хайра шагналда хүртөө. СССР-эй Верховно Соведэй депутадаар дахинаа һунгагдаһан, инструментальна цехэй токарь Борис Захарович Поздеевтэ Социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэ олгогдоһон байна. Инструментальна цехэй строгальщик Евгений Григорьевич Курочкин, локомотивай мөөрнүүдэй цехэй токарь Григорий Ефимович Бадмаев Ленинэй ордендо хүртөө. Зэд шудхалгын цехэй начальник Пётр Мартынович Фёдоров, кузнечнэ цехэй модошо дархан Лхамажап Болхоев Октябриин Революциин орденоор шагнагдаба. Ажалай Улаан Тугай орденоор 18, Хүндэлэлэй Тэмдэг орденоор 20 хүдэлмэришэн шагнагдаа. 40 гаран хүн «Ажалдаа шэн габьяатай байһанай түлөө», «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медальда хүртэһэн байна.

Локомотив-вагон заһабарилгын манай завод урдаа табигдаһан зорилгоёо харюусалга ехэтэйгээр дүүргэдэг. Үнгэрһэн табан жэлэй дүнгүүд энээниие мүн лэ гэршэлэн харуулаа. Урдахи зорилгомнай бүри ехэ. Юһэдэхи табан жэлнүүдэй үедэ завод хүгжэхэ, үйлэдбэринь үргэдхэгдэхэ. Продукци үйлэдбэрилгые 1970 онойхитой сасуулхада, 45 процентээр дээшэлхээр, продукци худалдалга 46,1 процент ехэдхэхээр хараалагдаа. Продукциин өөрынь үнэ сэн 7 процентээр хямдаруулагдаха, ажалай бүтээсэ 39 процентээр дээшэлүүлэгдэхэ юм. Урдахи жэлнүүдэйхидэ орходоо бүри олон локомотив, вагон заһабарилагдаха болоо.

Шэнэ табан жэлэй түсэбөөр табигдаһан иимэ ехэ зорилто бэелүүлхын тула үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, бии байгаа арга боломжонуудаа элирүүлэн хэрэглэхэ, гол фонднуудһаа продукци абалгые ехэдхэхэ, түхеэрэлгэ, техникэ ашагтайгаар хэрэглэхэ шухала.

Манай коллектив энэ эрилтые хэр дүүргэжэ байнаб? Шэнэ табан жэлэй түрүүшын хахадай үрэ дүн юу харуулнаб?

Продукци бүтээн гаргаха, тэрэнээ худалдаха 1971 оной түрүүшын хахадай даабари үлүүлэн дүүргэгдээ. Түсэбһөө гадуур нэгэ электровоз заһабарилагдаһан байна. Элдэб шудхалаа хэхэ даабари дүүргэхэ талаар горитой алхам хэгдээ. Шэрэм, үнгэтэ шудхалаа даабариһаа гадуур үгтөө. 791 тонно хэб болон бусад зүйлнүүд бүтээгдэһэн байна.

Шэрэм шудхалгын, кузнечнэ, локомотив мөөрнүүдэй, дизельнэ, аппаратна, инструментальна, заһабариин механическа болон бусад зарим цехүүд һайнаар хүдэлжэ, даабаряа һара бүхэндэ дүүргэнэ. Эдэ цехүүд графигай ёһоор продукци бүтээн гаргажа, абаһан уялгаяа бодото дээрэнь дүүргэнэ. Тиигэжэ түмэр замшадай һайндэрые ажалдаа амжалтатайгаар угтабад.

Дизельнэ цехэй мастер Н.М. Молоконовой даадаг хабсаргагшадай участок, механическа цехэй В. Е. Колодиной хүтэлбэрилдэг тепловозуудай часть хабсаргагшадай участок, вагон хабсаралгын цехэй Н. А. Зюковэй даадаг слесарьнүүдэй бригада болон бусад олон участок, бригадануудай коллективүүд абаһан уялгаяа бэелүүлжэ байна. Локомотивай мөөрнүүдэй цехэй токарь Г. Ф. Шкрадюк, вагон-хабсаралгын цехэй слесарь В. Л. Воронин инструментальна цехэй фрезеровщик П. А. Соловьев, модельнэ цехэй модошо дархан И. П. Лисов, тоолохо болоо һаа, үйлэдбэриин үшөө олон түрүүшүүл социалис мүрысөөндэ амжалта туйлажа, өөһэдынгөө һайндэрые тэмдэглэжэ байна.

Түрүү участок, бригада[...] коллективүүд, үйлэдбэриин [...] түрүүшүүл өөһэдынгөө мэр[...] лээр эрхимлэгшэ, мүн эрхим[...] гада, участок гэһэн нэрэ з[...] хүртэнхэй.

Түмэр замшадай за[...] һайндэрые тэмдэглэхэ зуур[...] водоймнай хүдэлмэришэд а[...] туйлаһан амжалтаяа согсол[...] рана. Мүн бии байгаа дуту[...] дануудаа элирүүлжэ, тэд[...] усадхаха арга зам хараал[...] набди. Ажалдамнай һаа[...] руулдаг олон дутагдал бии. [...] цехүүд жэгдэ һайнаар хүдэл[...] Тиимэһээ продукци үйлэдб[...] график таһалдуулагдана. Ва[...] локомотивна цехүүдтэ а[...] журам ёһотой һайнаар са[...] нагүй. Булад шудхалгын, эл[...] машина, модо болбосоруу[...] металл конструкциин, элект[...] һабарилгын цехүүд даабар[...] рим һарануудта дүүргэжэ [...] гүй байдаг.

Заводой үйлэдбэриин үшө[...] гэ горитой дутагдал юуб г[...] продукциин өөрынь үнэ сэ[...] даруулха даабари дүүргэгд[...] Үлүү ехэ гаргаша хэ[...] түсэбөөр хараалагдаһанһаа [...] гээр салин хүлһэн тү[...] нэ. Заводоймнай коллекти[...] мүн ондоошье дутагдал[...] элирүүлжэ, тэдэниие уса[...] хэмжээ хараалжа байна. Тех[...] экономическа талаараа һай[...] дүн туйлажа шадаагүй це[...] коллективүүд, партийна, [...] союзай, комсомолой органи[...] нууд арга боломжоёо элир[...] хэрэглэхэ арга зам бэдэрэ[...]

Ленинэй ордента манай [...] тив шэнэ табан жэлэй түрү[...] оной түсэбые болзорһоонь [...] дүүргэхын түлөө бүгэдэ [...] тэмсэлдэ хам оролсонхой. [...] бэриин арга боломжо элир[...] хэрэглэжэ, абаһан уялгаяа [...] дээрэнь дүүргэхэ гэһэн [...] лис мүрысөө үргэнөөр дэлг[...] һэнэй ашаар урдахи зор[...] бэелүүлхэ байһандаа манай [...] лектив найдана.

М. ДОНДУБ[...]
ЛВРЗ-гэй таһ[...]
начальнигай орло[...]

Тоо, баримтанууд

✦ Үнгэрһэн табан жэлэй үедэ түмэр замаар ашаа шэрэлгэ 540 миллиард тонно-километрээр дээшэлээ. Энэнь Англи, Франци, Итали болон Японии түмэр замаар хамта дээрээ шэрэгдэдэг бүхы ашаанһаа 2,5 дахин үлүү ехэ юм.

✦ Орон доторнай зөөгдэдэг арадай ажахын бүхы ашаанай дүрбэнэй гурбан хубинь түмэр замай транспортаар шэрэгдэнэ.

✦ Наймадахи табан жэлэй хугасаада паровозууд электрическэ болон дизельнэ локомотивуудаар дууһан һэлгэгдээ. Мүнөө локомотивуудай хүсөөр бүхы ашаанай 97 процентнь, тэрэ тоодо электровозуудаар 49 процентнь шэрэгдэнэ.

✦ 1971—75 онуудай туршада орон доторнай 5—6 мянган километрэй түмэр замай шэнэ лини баригдаха. 6—7 мянган километрэй харгы электрижүүлэгдэхэ гэжэ хараалагдаба. Түмэр замай транспорт шэнэ түхэлэй олон электровоз, тепловоз, вагонуудаар хангагдаха юм.

✦ Оронойнай түмэр замай транспорт дэлхэйн бүхы энэ замай арбанай нэгэ хубинь болоно. Тиихэтэй хамта манай түмэр замаар дэлхэй дээрэ зөөгдэдэг бүхы ашаанай 45 процент шэрэгдэнэ.

✦ СССР-эй ашаанай вагон бүхэн США-гайхитай сасуулхада, гурба дахин түргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Манай вагонно парк шэрэгдэдэг ашаанай тонноор тоолоходо, Америкын вагонно паркһаа аяар 3,3—3,5 дахин ехэ ашаа зөөдэг гээшэ.

✦ Агуу ехэ Транссибириин магистралиин нэгэ хуби болохо Улаан-Үдын отделениин түмэр зам электрижүүлэгдээ.

✦ Отделениин коллектив ашаа шэрэхэ энэ жэлэй түсэбые декабриин 28-да дүүргэхэ, ашаа шэрэлтээр жэлэй даабарие 900 миллион тонно-километрээр үлүүлэн дүүргэхэ уялга абанхай.

✦ Улаан-Үдын отделени 1940 онойхиһоо 10 дахин ехэ ашаа шэрэдэг болоо. Энэ жэлдэ 1970 онойхитой сасуулхада, 12 процентээр ехэ ашаан шэрэгдэхэ юм.

✦ Шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ 1970 онойхитой сасуулхада, локомотивуудай бүтээсэ 15,6 процентээр, вагонуудай бүтээсэ 8,5 процентээр дээшэлхэ болоно.

✦ Отделениин 3500 гаран хүдэлмэришэн коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргэтэй, 20 гаран коллективтэ коммунис ажалай нэрэ зэргэ олгогдоһон байна.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

СССР-эй ДЭЭДЭ, ТУСХАЙ ДУНДА ҺУРГУУЛИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ СССР-эй ОРДЕН БОЛОН МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Ороной арадай ажахыда мэргэжэлтэдые бэлдэхэ талаар табан жэлэй даабарие амжалтатай дүүргэһэнэйнь түлөө иимэ хүнүүдые шагнаха гэбэл:

БУРЯАДАЙ АССР-һээ

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Халбаев Максим Николаевичые — доцент, Зүүн Сибириин технологическа институдай кафедрые даагша.

«ШЭН ГАБЬЯАТА АЖАЛАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Чиркина Тамара Федоровнае — техническэ эрдэмэй кандидат, Зүүн Сибириин технологическа институдай факультедэй декан.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
М. ГЕОРГАДЗЕ.

1971 оной июлиин 20.
Москва, Кремль.

Баян ургаса

СОФИ. Болгарида шэнэ ургасын таряа хуряалга дүүрэнтэжэ байна. Ороной таряашад гектар бүриһөө 28,5 центнер шэниисэ хуряаха түсэбтэй байбал, тэрэнээ 30 центнертэ хүргэхөөр хараална. Тиихэдэ гектар бүриһөө 30 центнерһээ бага бэшэ ешмээн абтана. Толбухинска, Бургасска округуудта шэниисэ тон ехээр таригдадаг болонхой. Мүнөө тус округуудай таряашад гектар бүриһөө 37 центнер шэниисэ хуряажа байна.

Хуряалга түлэг дундаа

БЕРЛИН. Германиин Демократическа Республикын таряалан дээрэ ургаса хуряалга түлэг дундаа ябажа байна. Республикын хүдөө ажахын үйлэдбэриин 9 мянга гаран кооперативай гэшүүд ешмээн хуряажа дүүргээд, хара таряагаа хадажа захалба. Ороной 640 мянган гектар таряалан дээрэ хара таряан таригдаһан байгаа. Энэнь бүхы таряалангай гурбанай нэгэ хуби болоно.

Мүнөө хамта дээрээ 350 мянган гектар газарай таряан хуряагдаад байна. Республикын нютаг бүхэнэй таряа тушаан абадаг пунктнуудта хуряагдаһан таряанайнь зургаанай нэгэ хуби оруулагдаа.

АХА ДҮҮ СОЦИАЛИС ОРОНУУДТА

ГДР-эй поли дээрэ хамтадаа таряа хуряадаг 4500 комбайн, бусад олон машина, техникэ хүдэлнэ. Ороной таряалан дээрэ хүдэлжэ байһан бүхы тракторнуудай гурбанай нэгэ хубинь Советскэ Союзда бүтээгдэһэн байха юм.

Кубын харгынууд

ГАВАНА. Оронойнгоо экономикые түргэнөөр түгжөөхын тула харгы зам һайжаруулха зорилго Кубын правительство табиһан байна. Хараалагдаһан хэмжээ ябуулгануудай ёһоор түмэр харгы шэнээр бариха, шэнэдхэн заһабарилха хүдэлмэридэ ехэ анхарал хандуулагдана. 1959 ондо революциин илаһанай һүүлээр орон дотор оройдоол 15 мянган километр түмэр харгы байһан юм. Тиихэдэ тэрэнэй ехэнхинь һандаржа хуудашаһан байгаа. Транспортын бүхы хэрэгсэлнүүдэй хуушарһан дээрэһээ боложо ороной 10 процент хүн зон түмэр харгыгаар иишэ тиишээ ябаха аргатай байһан юм.

Гавана хотые Сантьяго-де-Куба болон бусад городуудтай холбодог ороной гол магистралиие шэнэлхэн заһабарилха асуудал шухалын шухала гэжэ тоологдоно. Энэ харгы хамта дээрээ 860 километр юм. Тус харгые шэнэдхэн заһабарилгын проект табилгада совет мэргэжэлтэд хабаадалсаа.

Тэрэнэй заһабарилагдажа, ашаглалгада оруулагдахада орон дотор ашаа шэрэлгэ нилээд һайжарха байна. Харгы зам шэнэдхэн заһабарилгада гаргашалагдаһан мүнгэ зөөри богонихон болзор соо бусаагдахаар хараалагдана. Түмэр харгы шэнэдхэн заһабарилхатай хамта автомашинын харгы һайжаруулагдажа байна. Энэ хүдэлмэридэ совет мэргэжэлтэд техническэ туһаламжа үзүүлнэ.

(ТАСС).

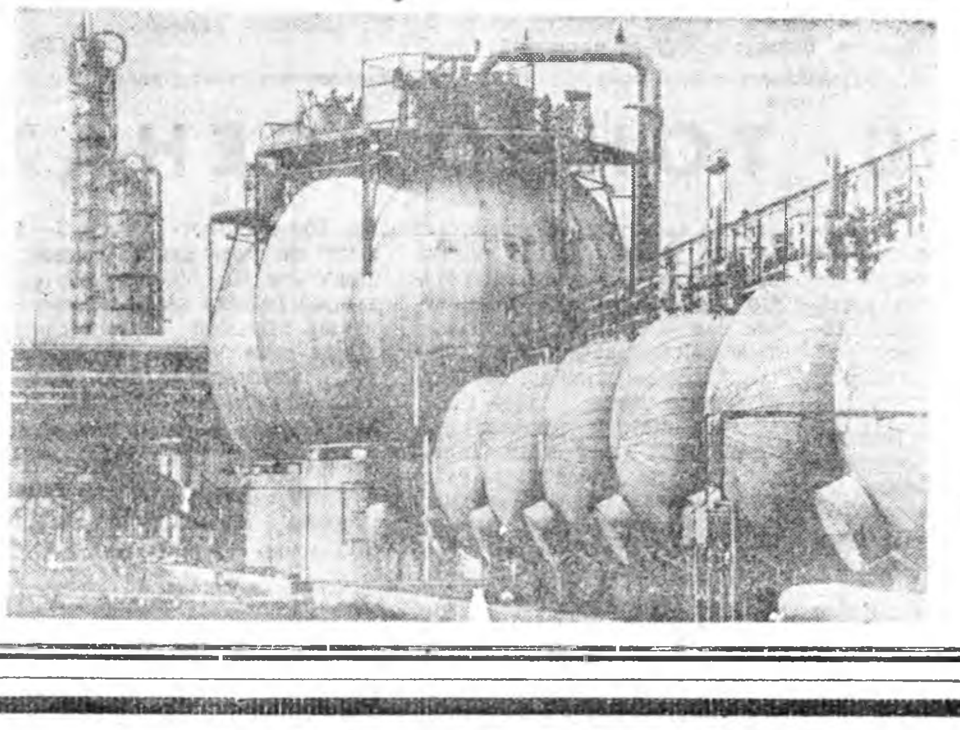

ГДР. Энэ зураг дээрэ харуулагдаһан түхеэрэлгэнүүд Шведтедэхи химиин комбинадай «зүрхэн» гээшэ. Советскэ Союзһаа «Дружба» гэжэ нефтепровод одоор абаашагдадаг нефть эндэ болбосоруулагдадаг юм. 1971 ондо тус комбинадта 7 миллионһоо үлүүтэй нефть болбосоруулагдаха байна.

АДН—ТАСС-ай фото.

УЛААН Т[...] МҮНГЭН Ш[...]

Улаан-Үдын Ленинэй [...] ЛВРЗ-гэй коллектив «Эхэ [...] — габшагай ажал!» гэһ[...] доро юһэдэхи табан жэлы[...] һэн юм. Июнь һарада [...] мүрысөөн бүришье эрш[...] байна. Һая һарын дүн г[...] жа, заводой дамжуулгын [...] тугууд ээлдээ олобо. Шэр[...] хадаг, вагон суглуулдаг [...] 1-дэхи һуури эзэлээ. Инстр[...] тальна цехэй коллектив [...] һуурида гараба.

Участогууд хоорондын [...] соондэ И. Ф. Молоканов, [...] Колодин, А. С. Малыгин г[...] участогууд тус тустаа [...] һуури хубаалдаһан байна.

Заводой «эрхим бригад[...] һэн нэрэ зэргэдэ олон кол[...] вууд хүртэнхэй. Тэдэнэй [...] һаа вагон хабсаргадаг цех[...] дошо ба түмэршэ дархан[...] бригаданууд (бригадирнууд [...] Н. А. Зюков, В. И. Завгор[...] гурба һара соо удаа [...] «Эрхим бригаданууд» [...] ябана.

Мүн эрхим мэргэжэлээр[...] гарһан 14 хүдэлмэришэд[...] рысөөнэй түрүүшүүлдэ [...] шан барюулагдаба.

Л. УЛАНОВ[...]

СУДАНДАХИ ХЭРЭГҮҮД ТУШАА

ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛ

Совет хүтэлбэрилхы тушаалтад Суданда боложо байгаа хэрэг ушарнуудые анхаралтайгаар адаглан хаража, тус ороной түрүү үзэл бодолтой, национально-демократическа хүсэнүүдтэ эсэргүү, тэрэ тоодо Суданай Коммунис партиин хүтэлбэрилэгшэд ба гэшүүдтэ эсэргүү ехэ хюдалга мүрдэлгэнүүдые болюулха гэжэ оролдоо, боломоор бүхы ябуулгануудые хэһэн ба хэжэ байна.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный июлиин 25-да Суданай гүрэнэй толгойлогшо генерал Д. Нимейридэ хандажа, бэшэг эльгээһэн байгаа. Сэрэгэй трибуналай сүүдтэ үгтэһэн Суданай нийтын ажал ябуулагшад тушаа хатуу шанга шиидхэбэринүүдые бү гаргыт гэһэн уряа тэрэ бэшэг доторнь хэгдэнхэй.

Үргэлжэлжэ байгаа хюдалга мүрдэлгэ тушаа ехээр һанаата болон, Совет хүтэлбэрилэгшэд СССР-һээ Хартумда байдаг элшэн сайдаар дамжуулан, июлиин 26-да генерал Д. Нимейридэ мэдүүлгэ барюулаа һэн. Тэрэ мэдүүлгэ дотор иигэжэ онсолон тэмдэглэгдэнэ: Советскэ Союз Суданай дотоодын хэрэгүүдтэ хамаарха һанаашалгагүй, тиимэ ябуулга манай ороной гадаадын политикын гол ёһонуудта зүришэхэ белоно. Гэхэ зуура, Советскэ Союзай ба Суданай Демократическа Республикын харилсаанда сохилто болохоор зарим тэды ябуулгануудай Суданай засагаархидай зүгһөө хэгдэжэ байһанда совет хүтэлбэрилэгшэд анхарал хандуулна. Тиихэдээ Суданда байдаг совет түлөөлэгшэдтэ эсэргүү харша ябуулгануудай хэгдэжэ байһан ушар, Хартумдахи совет хүдэлмэрилэгшэдэй зөөридэ хохидол ушаруулһан, заналта хэһэн ба хүсэ хэрэглэһэн ябуулганууд хараада абтана.

Совет эмхи зургаанууд ба гражданууд тушаа иимэ хорото балмад аашануудай гаргагдажа байһан ябадал совет хүнүүдые һанаата болгоно. Энээнтэй дашарамдан, Суданай Демократическа Республикын хүтэлбэрилэгшэд хэрэг ушарые ямараар ябуулха хүсэлтэй гээшэб, хоёр ороной хоорондохи хани ёһоной харилсаае дэмжэхэ һанаашалгатай гү, али энээнээ һуларуулха, магад таһалдуулха хүсэлэнтэй гү, гэһэн асуудал зайлашагүй гарана.

Эндэхи дотоодын ямар нэгэн хэрэгэй түлөө харюусалгые Советскэ Союзда тохохо хүсэлтэй этэгээдүүд Суданда, мүн тэрээнһээ ондоо тээгүүршье байдагынь мэдээжэ. Тиимэ этэгээдүүд энэ замдаа зайлашагүй буруутаха байха гэжэ совет хүтэлбэрилэгшэд тоолоно.

Хоёр талаһаа — Советскэ Союзай хүтэлбэрилэгшэдэй, мүн Суданай хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө энэ хэрэгтэ таарамжатайгаар хандаха гэжэ оролдоод лэ байгаа һаань, Советскэ Союзай ба Суданай Демократическа Республикын харилсаае дэмжэхэ, хүгжөөхэ зорилго амжалтатайгаар шиидхэгдэжэ шадагдаха.

Июлиин 19-нэй үйлэ хэрэгүүдтэй холбоотойгоор мүрдэлгэдэ ороһон хүнүүд тушаа хэтэрхэй шанга шиидхэбэри гаргахагүйень ехэтэ уряалан, энэрхы сэдьхэлэй бодомжонуудые үндэһэ болгон, генерал Нимейридэ июлиин 26-да дахинаа хандахые совет хүтэлбэрилэгшэ шухалада тоолоһон байна. Тиигэбэл, арадуудай ба түрүү үзэл бодолто олониитын зүгһөө һайшаан угтагдаха гэжэ этигэнхэй байһанаа элирхэйлбэ.

Июлиин 19-нэй үйлэ хэрэгүүдтэ бэсэрээ хабаадаагүйшье хүнүүдые саазалан алаха гэһэн шиидхэбэринүүд тон яаралтайгаар гаргагдаад, тэдэ приговорнуудай дары гүйсэдхэгдэжэ байһан ушарнууд, Судандахи мүрдэлгэ хюдалгын баримтанууд совет ба дэлхэйн демократическа олониитэдэ ойлгогдосогүй байна гэжэ мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Суданай засагаархид эдэ уриануудые анхаралдаа абангүй, тэрэшэлэн дэлхэйн олониитын эрилтые хэрэгсээнгүй, алалга, хюдалга хэжэ үргэлжэлһөөр. Тэрээнһээ уламжалан, Суданай Коммунис партиин ЦК-гай Генеральна секретарь Абдель Халик Махджуб, Суданай ба уласхоорондын профсоюзна хүдэлөөнэй мэдээжэ ажал ябуулагша, «Арадуудай хоорондын эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө» Уласхоорондын Ленинскэ шангай лауреат Шафиа Ахмед аш-Шэйх, СКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Суданай урда зүгэй хэрэгүүдые эрхилхэ министр Джозеф Гаранг ба бусад патриодууд алагдаһан байна. Иимэ хархис хэмжээнүүдые КПСС, бүхы совет арад, дэлхэйн түрүү үзэл бодолто олониитэ эрид шангаар буруушаана.

Советскэ Союзай хүтэлбэрилхы тушаалтад Суданай коммунистнуудта харша ябуулга ба алалга, хюдалгые эрид буруушаажа байгаа совет арадай һанамжа болон мэдэрэлые элирхэйлнэ, Суданай түрүү үзэл бодолто демократическа хүсэнүүдтэ эсэргүү мүрдэлгэ хюдалгын кампани дары зогсоогдохо, 1969 оной майн 25-най национальна демократическа революциин хараалан соносхоһон гол ёһонууд бодото дээрээ һэргээгдэхэ байха гэжэ этигэхые хүсэнэ.

СОЁЛШОДОЙ ЗОРИЛГО ЯМАР БЭ?

Үбһэ, таряа хуряалгын халуун хаһын үедэ хүдөө ажахын хүдэлмэришэдые культурна талаарнь хангахын тула Буряадай АССР-эй соёлшод горитой хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэхэ зэргэтэй. Клубууд болон библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд поли, бригада, полевой станууд дээрэ ехэ хүдэлмэри үнгэргэхэ юм.

Тиимэһээ аймагай культурын таһагай хүдэлмэрилэгшэд үбһэ, таряа хуряалгын үедэ колхоз, совхозуудай ажалшадые хангажа байхын тула агитбригадануудые эмхидхэхэ байна. Тиин район бүхэндэ 2—3 агитбригада эмхидхэгдэжэ, хүдэлмэринь тодорхойлогдоо. Тииһэнэй ашаар полевой стан бүхэндэ нэгэ концерт харуулагдаха бэшэ, харин хэдэн концерт табигдаха болоно. Хараалагдаһан түсэбэйнгөө ёһоор нарин нягтаар хүдэлмэрилбэл, аймаг дотор эмхидхэгдэһэн агитбригада бүхы полевой станууд дээрэ ябаха байна. Транспорт зүбөөр хэрэглэлгэ түсэбэй дүүргэлтэдэ мүн лэ нүлөөлхэ байха. Тиимэһээ соёлой таһагай хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй райком болон гүйсэдкомтой бүхы хүдэлмэреэ нягта холбоотойгоор ябуулха зорилготой.

Агитбригадын хажуугаар лекторскэ бүлэгүүд хүдэлмэрилхэ юм. Колхоз, совхозуудай соёлшод лекци болон хөөрэлдөө үнгэргэхэ, газетэ, журналнуудые уншаха, һайнаар амархын тула заримдаа тусхай үдэшэнүүдые үнгэргөө һаань һайн байгаа.

Өлоной хабаадалгатай хэмжээ ябуулгануудһаа гадна, полевой стан үбһэшэдэй байрануудые плакат, уряа лозунгнуудаар шэмэглэхэ зорилго клуб болон библиотекын хүдэлмэрилэгшэдэй урда табигданхай. Типографида бүтээгдэһэн лозунг ба плакадуудай, клубай уран зураашадай хүдэлмэриһөө гадна үдэр бүхэндэ гаргагдажа байдаг ханын газетэ саг соогоо гаргажа байха ёһотой. Эндэ юун харуулагдахаб гэхэдэ, бригада, звенонууд хоорондын социалис мүрысөөнэй дүн, эрхимүүдэй туйлаһан амжалта харуулагдаха.

Һүүлэй жэлнүүдтэ агитбригадын хүдэлмэри ондоо болонхой. Бригадын бүридэлдэ парикмахер гү, али оёдолшон, гутал хададаг хүн гү, али медицинын хүдэлмэрилэгшэ, наймаалагша гэхэ мэтэ оролсодог.

Аймаг доторхи агитбригадануудай хажуугаар, городой уран һайханай коллективүүд хүдөө нютагуудта айлшалха юм.

Малда үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ, таряа хуряаха гээшэмнай харюусалгатай хэрэг. Соёлшод энээниие һайн мэдэнэ. Ажалай энэ халуун хаһа соо хүдөө ажахын хүдэлмэришэд ямараар хүдэлнэб, тон тиимээр соёлшодшье хүдэлхэ зэргэтэй. Үбһэ, таряа хуряалгын үедэ ажалшадые һайнаар хангалга — хүдөөгэй соёлшодой ажалайнь шалгалта мүн.

А. ДАНИЛОВ,
Буряадай АССР-эй Культурын министерствын инструктор.

ТРИПОЛИ. Ливиин түб хотын гсё һайхан газарнуудай нэгэн—Дирза гэжэ урданай хэрэм. Тус хэрэм нэгэдэхи зуун жэлдэ бодхоогдоһон юм.

ТАСС-ай фотохронико.

Судандахи алалга, хюдалга

Суданда дура зоргоороо боложо байһан муухай ааша, олон хүниие арестовалжа, патриодуудые саазалжа байһан тухай шэнэ-шэнэ мэдээсэл телеграф дамжуулна. Орон доторнь түрүү үзэлтэндэ эсэргүү, нэн түрүүн коммунистнуудта эсэргүү болиг муухай хюдалга эмхидхэгдэнхэй.

Оронойнгоо бүхы хүн зониие энэ хархис хюдалгада хабаадуулха һэдэлгэ хэгдэнэ. Жэшээнь, элдэб арадаар коммунистнуудые бэдэрэн олохо бариад, полициин дүтын пункт гү, али сэрэгэй частьда тушааха ябадалга радиогоор хүн зондо хэгдээ. Тэрэнь бодото дээрээ баригдагшадые шүүхэ байра дээрэнь алаха, хюдаха ябадалые һайшааһантай адли болоно. Арестовалагдаһан хүнүүдэй too 1000-һаа дээшэ болоо. Олохон районуудта шэнэ хюдалга хэхэ бэдэрэлгэ үргэлжэлһөөр. Сэрэгэй 6 трибунал амаралгаряагүй хүдэлмэрилнэ. Хуулиин юрын гуримые хазагайруулан, яаралтайгаар хэгдэһэн гэмнэлгые тэдэ трибуналнууд хаража үзэһэн хэбэртэй болоно. Гэмнэгдэгшэдтэ трибуналай шиидхэбэриие буруушааха ямаршье арга олгогдоногүй. Генерал Нимейриин баталһанай һүүлээр саазалан алаха шиидхэбэринүүд дары хүсэндөө хүргэгдэнэ.

Эдэ бүхы баримтанууд юу гэршэлнэб гэхэдэ, Суданай компартиие гүйсэд усадхаха, тэрэнэй хүтэлбэрилхы ажал ябуулагшад, эдэбхитэд болон юрын коммунистнуудые хюдан алаха гэһэн зорилго Суданда табигданхай. Компартида хэгдэһэн хархис добтолго хадаа Судандахи бүхы демократическа ба империализмда эсэргүү хүдэлөөндэ хохидол ушаруулха һаналгандань һэжэг түрэнэгүй. Байгуулагдаһаар 25 жэлһээ дээшэ болоһон СКП-гэй түүхэ — Суданда харин мүлжэн дарлагшадта, хархис журамда эсэргүү тэмсэлэй, бэеэ даанхай байдалай, демократиин ба хүгжэлтын түлөө тэмсэлэй түүхэ гэжэ бүгэдэн мэдээжэ юм.

1964 оной октябрьда Суданай коммунистнууд Аббудай диктатурада эсэргүү тэмсэлэй түрүү зэргэдэ, оронойнгоо национально-революционно, патриотическа бүхы хүсэнүүдтэй суг ябаһан гээшэ. Тиихэдэ эхилһэн национально-демократическа революциие нютагай буржуазно-феодальна ба империалис тагнуулшадай хархис добтолгоһоо коммунистнууд юрэ шууд хамгаалһан юм. Энэ ажал ябуулгаараа коммунистнууд судан арадай дунда хүндэтэй болоһон. Суданай хүдэлмэришэдэй профсоюзуудай Федерациин Генеральна секретаряар СКП-гэй мэдээжэ ажал ябуулагшадай нэгэн Шафиа Ахмед аш-Шейх гэгшын һунгагдаһан дэмы бэшэ юм. Национально-демократическа бусад ажал ябуулагшадтай хамта коммунистнууд ниитын организацинуудай (эхэнэрнүүдэй, залуушуулай, профсоюзуудай) хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг юм.

1969 оной майда Суданда болоһон революционно хубилалтын һүүлээр Нимейриин правительствоар тунхаглагдаһан политическэ, экономическа реформын үргэн программые СКП орон дотороо шууд сэхээр дэмжэһэн байна. Дотоодын хархис этэгээдүүдэй «Ансар» гэжэ бүлэгэй нэгэдэн, арадай демократическа байгуулалтада сохилто хээд, революцида эсэргүүгээр гүрэнэй урбалта хэхые һэдэхэдэнь, компарти шэнэ засагай ажал ябуулгые юрэ дэмжээ һэн, хархис ябуулгада сохилто үгэхын тула олониитые элсүүлгэдэ эгээл эдэбхи ехэтэйгээр хабаадаһан байна.

Империализмда эсэргүү тэмсэлдэ патриотическа ба демократическа хүсэнүүдые нэгэдүүлхын түлөө, Суданай, араб бусад оронуудай хүгжэлтын түлөө, Африкын оронуудай түрүү социалис замаар хүгжэхын түлөө, тэдэнэй национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө СКП-гэй тэмсэдэг байһые түүхэ эли тодоор харуулна. СКП уласхоорондын ба араб оронуудтахи ушар байдалда зүб сэгнэлтэ үгэдэг, национально-сүлөөрэлгын ба судан арадай социальна тэмсэлэй түрүү зэргэдэ ходо ябалсаһан.

Һүүлэй үедэ араб оронуудтахи сүлөөрэлгын хүдэлөө империалис тагнуулшадай таһалдуулха, һандаргаха зорилготойгоор һүйдхэлгын ябуулга хэжэ байһаниинь мэдээжэ. Зүгөөр энэ хүдэлөөнэй дэлисэ ехэтэй газарта хорото ааша, хара мэхэ хэгдэнэ. Араб арадуудай национально-сүлөөрэлгын тэмсэлэй фронт һандаргаха, Израилиин эзэрхэг түримхэй ябуулгада сохилто үгэхэ арга боломжые һуладхаха зорилгоор хэгдэжэ байһан һэдэлгэ тухай эндэ хэлэгдэнэ. Ушар иимэһээ коммунистнуудта эсэргүүгээр хэгдэжэ байһан хэмжээ ябуулганууд нэн түрүүн баруун оронуудай империалистнуудаар дэмжэгдэнэ. «Коммунистнууд араб нациин дайсад» гэһэн Суданай ба араб зарим оронуудай антикоммунистнуудай юрэндэг буруу лозунгые империалистнуудай дэмжэжэ байһаниинь гайхалгүй. Коммунизмда эсэргүү хашалта, хэһээлтые Суданһаа ондоо оронуудта гаргаха һэдэлгын хэгдэжэ байһаниие энэ хорото лозунг элишэлэн харуулна.

Ганса энээгээр хэрэгынь дүүрэнэгүй. Арабуудай хани нүхэдыньбди гэжэ бэедээ нэрэ зүүһэн империалис этэгээдүүд хадаа Суданай засаг түрын хөөргэдэһэн, коммунизмда эсэргүү ордоһотолгые Советскэ Союзда эсэргүү шэглэлтэй болгохые хүсэнэ. Нэрэ хэмээһэн «июлиин 19-нэй хүдэлөөн» хадаа Москваһаа тухиралгатайгаар болоһон хэбэртэйгээр тооложо, Советскэ Союзай һайшаан дэмжэһэн нюуса бүлэглэлые Суданда мүрдэн саазалжа байна гэхэ хүрэтэрөө тэдэнэр хашхараа татана. Жэрхэмшэг шэрүүнээр үйлэдэжэ байгаа хэһээлтэеэ нэгэ талаһаа аршалха, нүгөө талаһаа Соведтэ эсэргүү империализмын хархис ябуулгые улам һүжэрөөхэ хүсэлэнтэйгөөр иимэ худал хуурмаг, хардалга, гүрдэлгэ тэдэнэр хэжэ байна бшуу.

Энээнэй ушар удхые ойлгожо ядаха юумэн үгы. Һүүлэй жэлнүүдтэ, илангаяа израиль түримхэйшүүлэй хойшолонто уршагые усадхаха тэмсэлэй үедэ улам хүгжэһэн, бэхижэһэн совет-араб хани барисаан хадаа уласхоорондын политикын шухала зүйлынь болоно. Империализмда эсэргүү, социальна хүгжэлтын дэбжэлтын түлөө араб арадуудай тэмсэлые энэ хани барисаан улам бэхижүүлнэ, империалис заналтын, гадаадын аюулай бии байһан сагта тэдэнэй байдалые улам хүсэтэй болгоно. Советскэ Союз ба араб оронуудай хоорондохи харилсаанда түбэг татаха гэһэн һэдэлгэ хадаа имагтал империалистнуудта, тэдэниие даган дууряагшадта туһа боложо үгэнэ ха юм.

Бэшэ гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгтэ хамааралсадаггүй политикаяа Советскэ Союзай наринаар сахидаг байһаниинь араб бүхы арадуудта һайн мэдээжэ. Өөрынгөө национальна эрхэ сүлөөгэй ба хуулита эрхынгээ түлөө арабуудай сүлөөрэлгын тэмсэлые Советскэ Союзай үнэн сэхээр, эрид шууд дэмжэдэг ушар түрүү араб гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө нэгэтэ бэшэ үндэрөөр сэгнэгдэһэн байна. Жэшээнь, Каирта боложо дүүрэһэн АСС-ай национальна бүгэдэ ниитын конгрессто хабаадагшадай үгэнүүд соо иимэ сэгнэлтэ үгтэһэн, тэрэнэй абаһан документнүүд соо оруулагдаһан байна бшуу.

Гэбэшье империализмда эсэргүү, демократиин ба социальна дэбжэлтын түлөө тэмсэгшэдэй хуби заяан совет арадуудай халуун анхаралда абтаагүйдөө аргагүй. Энэ талаар хэншье хадаа элдэбээр бодохо ёһогүй. Ушар иимэһээ коммунистнуудта эсэргүү хэһээлтэ хадаа Судан ба Советскэ Союз хоёрой хоорондохи хани харилсаанда нүлөөлхэгүй гэһэн судан зарим ажал ябуулагшадай хэлэдэг үгэнүүд шэхэндэ харшаар соностоно.

«Июлиин 19-нэй» ушар байдалтай дашарамдуулан хабаадуулагдаһан нюурнуудта эрид шанга хэһээлтэ хэжэ, хэтэрмэ приговор гаргажа болохогүй тушаа Суданай засагаархидта совет хүтэлбэриин нэгэтэ бэшэ хэһэн урялгай хооһон үлэһэниинь анхарал татаагүйдөө аргагүй. Социалис бусад оронуудай, Европын ба араб коммунис партинуудай, Профсоюзуудай бүхэ дэлхэйн федерациин, уласхоорондын элитэ организацинуудай хандалгада Хартумдахи хархисууд баһал иимээр хандаа.

Гэмдэ хабаадуулагдаһан хүнүүдые хамгаалан хани харилсаага араб арадуудай оронуудай гүрэнэй элитэ ажал ябуулагшадай үгэ хэлэһээр байтарнь, Суданай засагаархид СКП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Абдель Халек Махджуб, Шафиа Ахмед аш-Шейх болон бусад элитэ патриодууд болон коммунистнуудые саазалба. Иимэ хэтэрмэ шэрүүн хэһээлтэ хадаа Суданда абтаһан 1969 оной майн революциин гол ёһонуудта үндэһөөрөө тааралданагүй гэжэ дэлхэйн хэблэл тон зүб тэмдэглэнэ.

Арадай, хүдэлмэришэ ангинуудай хэрэгэй түлөө тэмсэһэн революционернүүдые, научна социализмын тала баригшадые, демокрадуудые, түрүү үзэл бодолто хүнүүдые хэдышье шэрүүнээр хэһээһэн, мүрдэһэн байгаашье һаань, бүхэ дэлхэйн революционно ба демократиин хүдэлөөнүүдые, уласхоорондын хүдэлмэришэнэй болон коммунис хүдэлөөнүүдые, тэдэниие зоригжуулагша революционно агууехэ үзэл сурталые хэзээдэшье усадхажа шадаагүй, хэзээдэ шадахашьегүй гэжэ эдэ хүдэлөөнүүдэй түүхэ, дүй дүршэл арсалтагүйгөөр гэршэлнэ.

Эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанги байдалай ба социализмын түлөө хүдэлөөн хадаа феодалнуудай алууршадай, хаанuудай, буржуазин, хариин колонизаторнуудай ба тэдэнэй туһамаршадай хүсэлдэ эрид шууд эсэргүүсэн, заатагүй илаха, өөртөө үргэн харгы гарган мандаха ёһотой.

Араб арадуудай, тэрэ тоодо судан арадай сүлөөрэлгын тэмсэлдэ совет хүнүүд гүнзэгыгөөр талархадаг, совет-араб хани барисаае гүн сэдьхэлһээ хүндэлдэг гээшэ. Тиихэ зуураа тэдэнэр Суданда үргэнөөр боложо байһан хэһээлтые эрид шууд буруушаана. Дура зоргоороо аашалагшадай гэмһээ боложо хохидогшодые хамгаалан, совет олониитэ хүл дээрээ бодоно. Империализмда эсэргүү судан арадай нэгэдэлэй аша туһые, социальна дэбжэлтэ тээшэ зүдхэһэн эрмэлзэлые харюулха үүргэтэй национально-демократическа революциин гол ёһонуудай Суданда һэргээн бодхоогдохо байһандань этигэнэ.

ШЭНЖЭЛЭГШЭ.

252 ХҮН МЭРГЭЖЭЛЭЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛЭЭ

Буряадай АССР-эй Культурын министерствын дэргэдэхи соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэлээ дээшэлүүлдэг курсада жэлэй түрүүшын хахад соо 252 хүн мэргэжэлээ дээшэлүүлбэ.

Тажаал бэлэдхэлгын хүдэлмэриин урда тээ хүдөөгэй библиотекарьнүүд, соёлой байшангай директорнүүд, баянистнууд, методистнар болон бусад олоороо сугларжа, ажалшадые культурна талаар һайнаар хангаха тухай олон юумэ мэдэжэ, дуулажа ошоһон байна. Тэдэнэр мүнөө нютаг нютагтаа соёлой хүдэлмэри һайжаруулжа, бодото хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэжэ байна.

К. ЖУКИНА.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО
ХИЛЫН ГААНАҺАА

СЭВ-эй XXV СЕССИ

БУХАРЕСТ. (ТАСС). СЭВ-эй XXV сесси июлиин 27-һоо 29 хүрэтэр эндэ болоо. Социализм ба коммунизм байгуулгын мүнөөнэй шатын тодорхой түүхэтэ эрхэ байдалда тааруугаар СЭВ-эй гэшүүн оронуудай харилсаа холбоо, социалис экономическа нэгэдэл саашадань гүнзэгырүүлэн хүгжөөхэ гол зорилгонууд болон шэглэлнүүдые 1969 оной апрельдэ Москвада болоһон (тусхай) XXIII сесси дээрэ СЭВ-эй гэшүүн оронуудай коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудые ба правительствануудые толгойлогшонор тодорхойлоо һэн гээд тунхаглагдаһан коммюнике соо мэдээсэгдэнэ.

Эдэ шухала шиидхэбэринүүдэй ёһоор, Экономическа Харилсан туһалалсалгын Соведэй XXV сесси хадаа СЭВ-эй гэшүүн оронуудай харилсаа холбоо, экономическа социалис нэгэдэл саашадань хүгжөөхэ юрэнхы программые баталан абаа. Соведэй гэшүүн байһан бүхы гүрэнүүдэй хамтын хүсэлэл оролдолгоор зохёогдоһон энэ юрэнхы программа 15—20 жэлэй турша соо бэелүүлэгдэхээр хараалагданхай.

Соведэй XXV сессиин хүдэлмэри хани барисаанай, нүхэр ёһоной харилсаа холбоопой оршон байдалда үнгэрөө.

Американецуудай һанамжа

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Элдэб һалбаринуудай талаар Советскэ Союзай ба Холбоото Штадуудай хоорондо харилсаа холбоо үргэдхэхэ шухала гэжэ диилэнхи олонхи американецууд һанамжална. Энээн тухай Луис Харрисай албан газарай эмхидхэһэн олониитын дунда асуултын үрэ дүнгүүд гэршэлжэ үгэнэ.

Асуугдагшадай 80 процентнь эрдэм ухаанай ба соёлой талаар үргэн харилсаа холбоо байгуулха, 76 процентнь хоёр ороной хоорондо худалдаа наймаа горитойгоор үргэдхэхэ, 71 процентнь далай ба океануудые шэнжэлэлгээр харилсаа холбоо үргэдхэхэ шухала гэжэ тоолоно.

Уласхоорондын шахардуу шанга байдал һуларуулха, яаралтайгаар зэбсэгжүүлгые болюулха зорилготойгоор Советскэ Союзай дурадхаһан хэмжээнүүд американ эрхэтэдэй дунда үргэнөөр дэмжэгдэнэ. Европодохи аюулгүй байдал бэхижүүлхын, Европо түби дээрэ эб найрамдал дэмжэхын түлөө Советскэ Союзай тэмсэлые американецуудай 78 процентнь дэмжэнэ. Европодохи буу зэбсэг хороохо тухай Советскэ Союзай уряае асуугдагшадай 71 процентнь дэмжэһэн байна.

Социалис оронуудтай энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха тухай Вашингтоной зам бэдэрхэ тухай американ арадай эрилтэ «бүри ехээр дэмжэгдэдэг болоо» гээд Луис Харрис «Нью-Йорк пост» газетэдэ бэшэнэ.

МОНГОЛ АРАДАЙ ЗЭБУҮРХЭЛ

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). Суданай коммунистнуудта — бодото патриодуудта эсэргүүгээр абтажа байһан шэрүүн шанга хэмжээ ябуулгануудые бүхы түрүү үзэл бодолто хүн түрэлтэнтэй хамта манай арад шууд сэхээр буруушаана гээд «Үнэн» газетэ бэшэнэ. Суданай Коммунис парти арадай эрхэ сүлөө хамгаалалгада бүхы ажал ябуулгаяа зорюулаа, тэрэ арадай национальна бэеэ даанхай байдалай ба эрхэ сүлөөгэй түлөө империализмда эсэргүүсэн, Эхэ оронойнгоо түрүү замаар хүгжэхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэнэ. Коммунистнуудые, мэдээжэ политическэ ажал ябуулагшадые, профсоюзуудай ударидагшадые хашан хэһээлгэ хүнэй гол эрхые бүдүүлигээр эбдэһэн ябадал болоно гээд газетэ тэмдэглэнэ.

Коммунистнуудые, бусад патриодуудые сүлөөлхэ, шуһа адхаруулгые зогсоохо тухай Монголой олониитэ шууд сэхэ эрилтэ хэнэ гээд «Үнэн» газетэ бэшэнэ.

СУДАНАЙ ХУБИ ЗАЯАНДА ЕХЭ АЮУЛ ТОХЁОЛДОВО

ЛОНДОН. (ТАСС). Суданда боложо байһан үйлэ хэрэгүүдэй ехээр һүжэрэлгэ Судан дотор, мүн ондоо тээгүүршье ехэ сошордолго гаргаба гээд «Таймс» гэжэ Лондоной газетэ редакционно статья соогоо онсолон тэмдэглэнэ. Абдель Халек Махджуб, Шафиа Ахмед аш-Шейх, Джозеф Гаранг гэхэ зэргын хүнүүдые үндэһэ баримтагүй гэмнэлгэнүүдээр яаралтайгаар сүүдлэжэ, алаа гээд газетэ тэмдэглэнэ.

Арестнүүдые ба хашалта хэһээлтэнүүдые хэхэ мүнөөнэй ехэ кампани Суданай хуби заяанда аюултай байһанда газетэ анхаралаа хандуулна.

КАИР. (ТАСС). Июлиин 29-дэ Суданай сэрэгэй трибуналнууд армиин гурбан офицерые 5-һаа 10 жэл хүрэтэр түрмэдэ һуулгахаар шиидхээ гээд МЕН агентство дамжуулна. Эдэ шиидхэбэринүүдые генерал Нимейри баталаа.

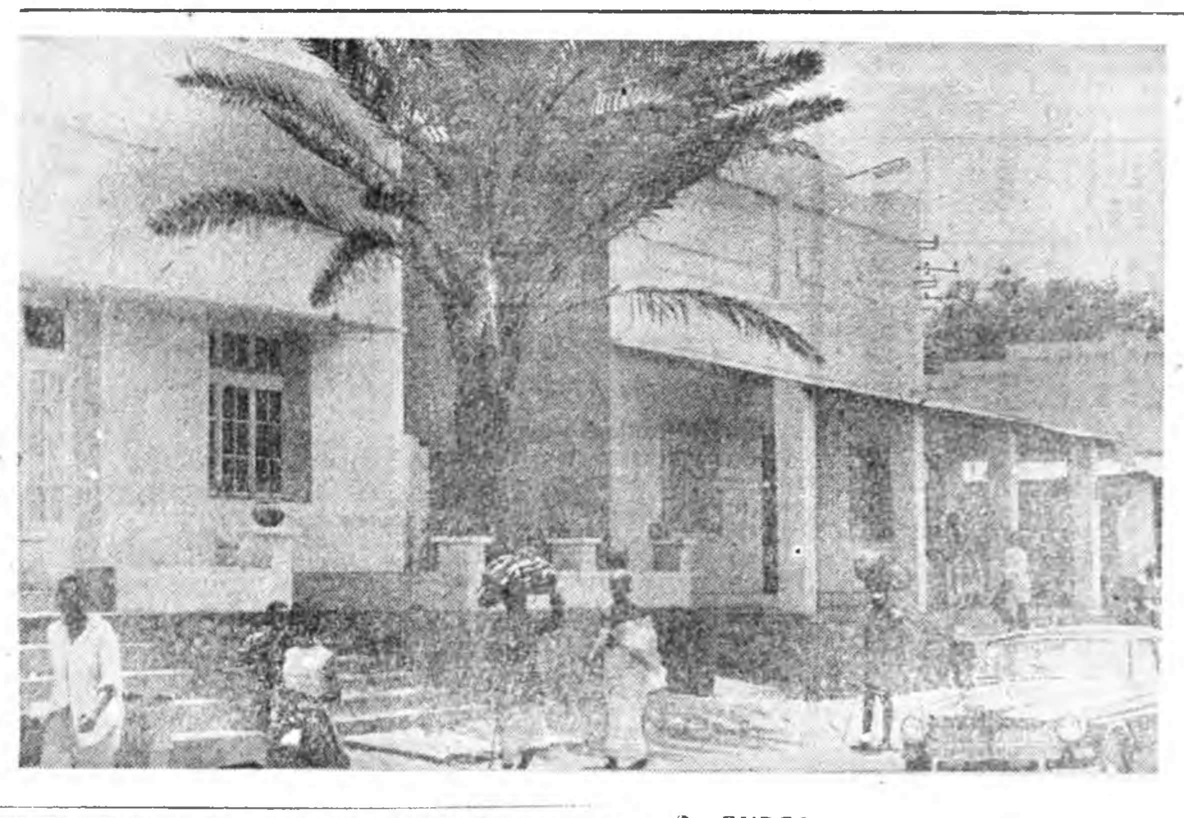

ИНДИИН КОМПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА СЕКРЕТАРИАДАЙ МЭДҮҮЛГЭ

ДЕЛИ. (ТАСС). Суданда боложо байһан үйлэ хэрэгүүд Индиин бүхы демократическа ба эрхэ сүлөөдэ дуратай хүсэнүүдэй һанаа сэдьхэл ехээр зобооно гээд Индиин Коммунис партиин Центральна секретариадай эндэ толилогдоһон мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. Орон дотор шуһата алалга, хюдалга хэгдэнэ. Патриодууд — Суданай демокрадууд болон коммунистнууд алагдана, хюдагдана. Коммунизмда эсэргүү ябадал, «шолмосуудай хойноһоо агналга» Суданай бэеэ даанхай байдалда, тэрэнэй экономическа дэбжэлтэдэ һаад түбэг татаха байна гээд мэдүүлгэ соо онсолон тэмдэглэгдэнхэй.

Индиин Коммунис партиин Центральна секретариат хадаа хашалта хэһээлтые эрид шууд буруушаана, орон дотор демократическа эрхэ сүлөө дары түргэнөөр һэргээхэ эрилтэ хэнэ.

ЭРИД ШАНГА БУРУУШААЛГА

ВАРШАВА. (ТАСС). Суданда боложо байһан үйлэ хэрэгүүдэй хойноһоо ехэ сошордолготойгоор поляк арад ажаглан хаража байна. Энэ орондо хүнүүдые олоор саазалжа ба арестовалжа байһан ушар ПНР-эй олониитын һанаа сэдьхэл ехээр зобооно.

Шэнэ Гутадахи В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ металлургическа комбинадай хүдэлмэришэдэй баталан абаһан резолюци соо иигэжэ хэлэгдэнэ: «Судандахи шуһа адхаралгата хашалта хэһээлтэнүүдые болюулха эрилтэ бидэнэр хэнэбди. Түрүү үзэл бодолто хүсэнүүдые хардалга, гүрдэлгые, империализмда ба шэнэ түхэлэй колониализмда эсэргүүсэн тэмсэдэг араб залуу гүрэнүүдэй нэгэдэл һуларуулха һэдэлгэнүүдые бидэнэр буруушаанабди.

АРАБ АРАДУУДАЙ ХЭРЭГҮҮДТЭ ТҮБЭГ ТАТАГДАНА

БРЮССЕЛЬ. (ТАСС). Суданда коммунистнууд болон бусад түрүү үзэл бодолто хүнүүдые хашалга хэһээлгэ ба саазалалгада буруушаалга мэдүүлһэн бэшэгые Бельгиин Коммунис партиин ЦК-гай Политбюро Суданһаа Брюссельдэ байдаг элшэн сайдта эльгээгээ. «Судан арадай бодото патриодуудта эсэргүүгээр хэгдэжэ байһан хашалта, хэһээлтэнүүд араб арадуудай хэрэгтэ, ороной аша туһада ехэ түбэг татана гээд Бельгиин коммунистнууд мэдүүлнэ» гэжэ «Драпо руж» газетын тунхаглаһан бэшэг соо хэлэгдэнэ. Алалга, хюдалгые дары болюулха тухай КПБ-гэй ЦК-гай Политбюро эрилтэ хэһэн байна.

‚АПОЛЛОН-15“ ҺАРА ДЭЭРЭ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Июлиин 31-дэ Москвагай сагаар 01 час 16 минутада «Аполлон-15» гэжэ замбуулинай онгосо һарын таһаг һарын апеннинууд шадар бууба. Тэрээн дээрэ космонавтнууд Дэвид Скотт, Джеймс Ирвин һуужа ябаа. Космонавт Альфред Уорден һарые тойрон ябаһан онгосынгоо гол хуби соо үлөө. Скотт ба Ирвин Һара дээрэ гурба шахуу сүүдхын турша соо байха юм. Энэ үе соо тэдэнэр һарын кабинаһаа турба дахин гаража, Һара дээгүүр ябаха, хоёр хүнэй һууритай луноходоор тус бүридэнь 6—7 часай турша соо ябаха байна.

КИГАЛИ—Руандиин республикын ниислэл хото. Хэдэн жэлэй саада тээ багахан тосхон байһанаа мүнөө шэнэ түхэлэй город боложо урганхай. Тэндэ хамтадаа 10 мянган гаран улад зон ажаһууна.

ТАСС-ай фотохронико.

САЯАНҺАА ВИТИМ ХҮРЭТЭР

СОЁЛОЙ ҺОНИН

КОМПОЗИТОРАЙ ШЭНЭ ЗОХЁОЛНУУД

Залуу композитор Юрий Ирдынеевэй зохёолнуудые залуушуул илангаяа һайн мэдэдэг. Совет залуушуулай дуу, хүгжэмдэ һүүлэй үедэ бии болоһон ритмые буряад хүгжэмдөө нэбтэрүүлхые тэрэ хүсэдэг. Тиимэһээ Ирдынеевэй олонхи дуунуудынь залуушуул тухай гү, али залуушуулда зорюулагдаһан байдаг. Хөөрэжэ һуухыень харахада, энэ хүн залуушуул тухай хододоо бэшэжэл байха ха даа гэжэ һанагдаа һэн.

Композитор Юрий Ирдынеев Улаан-Үдын Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищи дүүргэһэн юм. Мэдээжэ композитор Бау Ямпиловай хүтэлбэри доро һураһан. Училищи дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр Ага, Хэжэнгэ нютагуудта хүдэлмэрилөө. Тиихэ зуураа, тэдэ нютагуудые магтан дуулаһан байна. «Согто Хангил» гэжэ дуун олондо мэдээжэ болонхой.

Мүнөө Ю. Ирдынеев Новосибирскын консерваторидо һуралсажа, эрдэм бэлигээ дээшэлүүлжэ байна. Сибириин суута композитор, доцент Георгий Николаевич Ивановой хүтэлбэри доро Юрий һураха золтой байба.

Консерваториин түрүүшын жэл яһала ашаг үрэтэйгөөр үнгэрөө. Олон юумэн зохёогдоо, найруулагдаа. Тэдэнэйнь тоодо эвенк поэт Владимир Лорготоевой дүрбэн бүлэгһөө бүридэһэн «Наран тухай, Ленин тухай» гэһэн бишыхан кантатанууд горитой һуури эзэлнэ. Духовой модон инструментнүүдэй квартедэй гүйсэдхэхэ үлхөө гурбан зурагууд (триптих), Д. Улзытуевай «Сагай сууряан» гэжэ поэмэһээ абтаһан олоной гүйсэдхэхэ табан дуун, Буряадай телевидени болон радиогой арадай инструментнүүдэй оркестртэ арбан бишыхан зохёол фортепьяно дээрэ гүйсэдхэхэ хэдэн зүжэгүүд ороно. Тиихэдэ Буряадай пионернүүдэй гүйсэдхэхын тула «Пионерэй дуу» композитор эдиршүүлдэ асарһан байна.

Композитор Ю. Ирдынеев шэнэ зохёолнуудаа түрэл нютагтаа орхёо. Тэдэнь республикын арадай уран бүтээлэй байшангай репертуарна хуудаһан соо толилогдохо, телевидени болон радиогоор дамжуулагдахаар хараалагданхай. Зариманиинь Буряадай композиторнуудай холбоондо дамжуулагдаад байна.

В. ТОКТОХОЕВА.

Зураашад бэлдэжэ эхилээ

Эхэ ороноймнай ниислэл хото Москвада гурбан зонын — Зүүн ба Баруун Сибириин, Ураалай уран зураашадай түрүүшын выставкэ мүнөө намар үнгэргэгдэхэнь.

Тус выставкэдэ хабаадалсаха зорилготой манай республикын таби гаран зураашад бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулжа эхилбэ. Тэдэнэй зариманиинь аймагуудаар, нүгөөдүүлынь байгаалиин гоё һайханиие шэлэн Байгал тээшэшье зорибо.

Мэдээжэ уран зураашад Тимин, Шестакова гэгшэд хүдөө нютагаар, тэндэхи ажалай баатарнуудаар үнинэй һонирходог юм. Энэ темээр нүхэр Тимин 1930-аад онуудһаа эхилжэ зурадаг. Харин мүнөө «1970-аад онуудай хүдөө нютаг» гэһэн темэдэ материал бэдэрхээ Тарбагатай һуурин мордонхой.

Уран зурааша Шестакова хүдөө ажахын үйлэдбэриин түрүүшүүлэй дүрэ буулгаха, тэдэнэй хүхюун ажабайдал тухай мүн лэ хөөрэхэ хүсэлэнтэйгөөр Ехэ-Куналейгээр аяншалжа ябана.

Байгаали харуулха дуратай нүхэд К. Сергеев, Г. Баженов, Г. Купцов болон бусад Байгал далай шадар хүдэлмэрилнэ.

Буряад оронойнгоо индустриин хүгжэлтэ харуулха зорилготой хэдэн уран зураашад заводуудай ажал хүдэлмэреэр һонирхоно.

Гурбан зонын выставкэдэ хабаадалсаха зураашад четверг бүри сугларжа, творческо һанал бодолоо хубаалдана, дурадхалнуудаа оруулна.

Выставкын эхилхын урда тээ, тодорхойлон хэлэбэл сентябрь соо тусгаар комитет нээгдэжэ, зонын выставкэдэ абаашагдаха зүйлнүүдые шэлэн абаха юм.

МАНАЙ КОРР.

ҺАРААР ХОЙШОЛУУЛАГДАБА

Ц. С. Сампиловай нэрэмжэтэ уран һайханай музей соо «18—19-дэхи зуун жэлнүүдтэхи Буряадай искусство» гэһэн выставкэ хоёр һарын турша соо үргэлжэлөө юм. Тус выставкэ хоёр бүлэгһөө бүридэһэн. Нэгэдэхинь арадай искусство, хоёрдохинь — буддын шажантай холбоотой искусство. Иимэ выставкэ республика доторнай түрүүшынхеэ эмхидхэгдэә.

Буряад арадай үнгэрһэн зуун жэлнүүдэй искусстватай танилсуулһан тус выставкэ олоной анхарал татаа. Хоёр һарын хугасаа соо 15 мянган хүн выставкэтэй танилсаһан, һонирхон үзэһэн байна. Гадна 300 гаран хамтын харалга болоһон.

Выставкые үзэһэн хүнүүд һанамжаяа бэшэхэ зуураа, үшөө нэгэ һара соо тэрэнээ үргэлжэлүүлхыемнай гуйһан байна.

Харагшадай гуйлтые хангахын тула выставкын хүдэлмэри үшөө нэгэ һараар (сентябрь гаратар) үргэлжэлүүлэгдэхэ болобо. Тиигэжэ искусствада дуратайшуул выставкэ яаралгүйхэн шэнжэлхэ аргатай болоо.

С. МУНГАЛОВА,
искусствовед.

ТҮРҮҮ ДҮРШЭЛ ТУХАЙ КИНО

Зал соо гэрэлэй унтархада, экран дээрэ кинокадрнууд аалиханаар һэлгэсэлдэн үнгэрнэ. Тиихэдэнь гарай хүдэлөөсэ бүхэн, ямар нэгэн операциин яажа дүүргэгдэһэниинь тон элихэнээр харагдана. Энэ юуб гэхэдэ, мал үүсэлхэ хүдэлмэриин түрүү дүй дүршэл тухай кинофильм ниитэлэгдэжэ байна бшуу.

Мал үүсэлхэ, мяха яажа болбосоруулха тухай фильм орон доторнай түрүүшынхеэ Ленинэй орденто Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадта буулгагдаба бшуу. Тус фильм зохёолгодо Зүүн Сибириин технологическа институдай хүдэлмэрилэгшэд, заводой түрүү хүдэлмэришэд эдэбхитэйгээр хабаадалсаба. Тэрэнииень экономическа эрдэмэй кандидат, доцент Е. И. Арон хүтэлбэрилөө.

Тус фильм байгуулагшад уридшалан, мал үүсэлгын цехэй ажал хүдэлмэриие, дүй дүршэлые гүнзэгыгөөр шэнжэлһэн байха юм. Тиихэтээ хамта микроэлементнэ тодорхойлго хэгдээ. Эрхим үүсэлэгшэд эндэ буулгагдаа. Энэ фильм хараад байхадаа, анха түрүүн мал үүсэлэгшээр ажаллаһан хүн хүдэлмэриин түрүү дүй дүршэлые абаһаар ойлгон шудалха аргатай.

Игэжэ залуу хүдэлмэришэд түрүү дүй дүршэл халан абаһэ, мүн анханайшье хүдэлжэ байгаа мал үүсэлэгшэд мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлнэ.

Д. ХАРЧЕНКО.

ХОЁР ҺУУРИ ГЭДЭРГЭЭ СУХАРИБА

СССР-эй «А» классай футболистнуудай дунда нааданай хоёрдохи хахадай түрүүшын уулзалганууд Сибириин городуудай стадионуудаар июлиин 29-нэй үдэр боложо дүүрэбэ. Эндэ али командын шүүжэ, урагшаа дабшаһые, алинайнь шүүгдэжэ, гэдэргээ сухариһые доро толилогдоһон мэдээсэл, таблица дээрэһээ хаража һонирхоходотнай болохо. Эндэ манай «Сэлэнгэ» команда Хабаровскын футболистнуудта шүүгдэһэнэй һүүлээр хоёр һуури гэдэргээ сухариһан байха юм.

«Амур» (Благовещенск) — «Сахалин» (Южно-Сахалинск) — 3:9, СКА (Шэтэ) — «Луч» (Владивосток) — 1:0, «Сэлэнгэ» (Улаан-Үдэ) — СКА (Хабаровск) — 0:1, «Старт» (Ангарск) — «Вулкан» (Петропавловск-на-Камчатке) — 3:0, «Аэрофлот» (Эрхүү) — «Трактор» (Павлодар) — 1:0, «Автомобилист» (Красноярск) — «Динамо» (Целиноград) — 6:0, «Металлург» (Новокузнецк) — «Спартак» (Семипалатинск) — 1:1, «Динамо» (Барнаул) — «Восток» (Усть-Каменогорск) — 0:1, «Томлес» (Томск) — «Зауралец» (Курган) — 4:1;

Командануул	Наадаа	Шүүгээ	Тэнсээ	Шүүгдээ	Бүмбэгэ	Очко
1. «Томлес» Томск	20	11	5	4	25—14+11	38
2. СКА Хабаровск	20	10	7	3	20—11+ 9	37
3. «Автомобил.» Кр.	20	11	3	6	35—20+15	36
4. «Иртыш» Омск	19	10	3	6	24—16+ 8	33
5. «Спартак» Семип.	20	9	6	5	26—18+ 8	33
6. «Амур» Благов.	20	8	8	4	19—12+ 7	32
7. «Старт» Ангарск	20	8	7	5	17—10+ 7	31
8. «Луч» Владивост.	20	7	9	4	20—14+ 6	30
9. «Сэлэнгэ» У.-Үдэ	20	7	8	5	22—16+ 6	29
10. «Восток» У-Камен	20	7	7	6	17—11+ 6	28
11. СКА Шэтэ	20	8	4	8	21—16+ 5	28
12. «Дзерж.» Новосиб.	19	7	4	8	18—21— 3	25
13. «Сахалин» Ю-Сах.	20	6	7	7	15—23— 8	25
14. «Динамо» Барнаул	20	6	6	8	26—27— 1	24
15. «Аэрофлот» Эрхүү	20	7	3	10	15—26—11	24
16. «Динамо» Целин.	20	6	5	9	17—29—12	23
17. «Трактор» Павлод.	20	4	9	7	18—20— 2	21
18. «Металлург» Н. К.	20	3	7	10	13—30—17	16
19. «Зауралец» Курган	20	2	9	9	15—24— 9	15
20. «Вулкан» П. Камч.	20	0	7	13	7—31—24	7

Үглөөдэр манай «Сэлэнгэ» команда хоёрдохи уулзалгаа «Вулкан» командын футболистнуудтай өөрынгөө стадион дээрэ үнгэргэхэнь. Наадан үдэшэн 7 часһаа эхилхэ. Эндэ «Сэлэнгэ» командынгаа футболистнуудые амжалта туйлахыень хүсэе.

Һурагшын ехэ шүүбэри

3-дахи классай һурагша Ваня Неуступовта юрэ бусын зол хуби тудалдашоо...

Нэгэтэ амаралтын үдэр Ваня кино харахаяа түрэлхидһөө 25 мүнгэ эрибэ ха. Теэд тэрэ кинотеатр хүрэжэ шадаагүй. Юун болооб гэхэдэ, Улаан-Үдэ хотын Октябриин 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ гудамжадахи номой киоскдо үльгэр, онтохонуудай гоё һайханаар шэмэглэгдэһэн ном тэрэнэй дура буляаба.

Һургуулида ороогүй байхаһаа үльгэртэ дуратай хүбүүхэн эдэнэй нэгыеншье һаань, худалдажа абахые хүсэбэ. Тиигэһээр байтараа Ваня талаан туршаха гэжэ шиидээд, ном сударай лотерейн нэгэ билет худалдажа абахадаа, 50 мүнгэ шүүжэ, улам урмашан, үшөө нэгые абаба. Юун болоно гээшэб — дахяад шүүбэри....

...Һонин үльгэрэй номтой болохоһоо гадна ДОСААФ-ай мүнгэ-зөөриин лотерейн билет шүүгээд, сэдьхэлээ ханаһан Ваня киношье хараһан юумэ байхагүй, гэртээ бусаба.

Байгша оной июлиин 3-да нааданай ДОСААФ-ай мүнгэ-зөөриин лотерейн тиражай хэблэгдэжэ гарахада, Ваниин түрэлхид хүбүүнэйнгээ абаһан билет шалгаба. Билетдынь «Урал-63» түхэлэй тэргэтэй мотоцикл шүүһэн байна.

Ваниин түрэлхид — Галина Семеновна болон Анатолий Иванович Железнодорожно районой Гагаринай нэрэмжэтэ үйлсэдэ ажаһуудаг юм гээд нэмэжэ болоно. Эсэгэнь Буряадай барилгын управлениин 3-дахи СМУ-дэ электро-гагнууршанаар хүдэлдэг.

Э. ФАДЕЕВ.

ҮЛЬДЭРГЫН БЭРХЭ ҮХИБҮҮД!

Үльдэргын (Ярууна) дунда һургуулиин һурагшад ажалда ехэ дуратай юм. Наймадахи табан жэлдэ, партиин XXIV съезд угтуулан, тэдэнэр ехэ түмэр түдэгэ суглуулжа, гүрэндөө тушаагаа. Суглуулһан түмэрөөрнь аяар 10 автобус, хэдэн автомашина бүтээгдээ гэһэн баяртай мэдээсэл һаяшаг абтаба. Тэдэ автобусуудайнь нэгые «Бурчермедэй» начальник И. Д. Воропаев Үльдэргын үхибүүдтэ — ээдтэнь абаашажа харуулһан байна. Дунда һургуулида ехэ һайндэр болобо. Сэбэрхэн тэгшэ талмай дээрэ бүхы хүүгэд өөһэдынгөө багшанартай сугларба... Барабан, горнын һайхан абяан зэдэлнэ. Митингые Социалис Ажалай Герой, тус һургуулиин директор байһан, мүнөө пенсионер Ц. Н. Номтоев нээбэ. «Бурчермедэй» начальник Воропаев шэнэ автобусой түлхюурые һургуулиин комсомолой организациин секретарь Базаров Валеридэ тушаажа үгэбэ. Автобусой жолоошондо һургуулиин зүгһөө бэлэг, вымпел барюулагдаба.

Һүүлээрнь һурагшад өөһэдынгөө суглуулһан түмэрөөр хэгдэһэн автобусто, һуужа, тосхон соогуураа гүйлгэлдэбэд, ехэ баясан хүхибэд.

Мүнөө 9-дэхи табан жэлдэ түмэрэй хаядаһа бүри ехээр суглуулжа тушааха тухайдаа Үльдэргын үхибүүд уялга абабад.

Ц-Д. ГАТЫПОВА,
Үльдэргын дунда һургуулиин завуч.

Зураг дээрэ: «Бурчермедэй начальник нүхэр Воропаев һурагшадтаа баяр хүргэжэ байна.

Б. НОМТОЕВОЙ фото.

ШАНГА ТУЛАЛДААН

Ниитын малда үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ гарахын урда тээ Ахын аймагай залуушуул волейболоор мүрысөө эмхидхээ һэн. Мүрысөөндэ найман команда хабаадажа, өөһэд хоорондоо үсэд шангаар хоёр үдэрэй туршаа тулалдаһан байна.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой, КПСС-эй райкомой команданууд түгэсхэлэй уулзалга хоорондоо үнгэргөө. Шадамар бэрхээр наадаһан колхозой волейболистнууд В. Харитонов, В. Забанов гэгшэд харагшадай магтаалда хүртөө. Тиин тэдэнэрэй команда нүгөөдүүлээ шүүжэ, 1-дэхи һуури эзэлбэ. Хоёрдохи һуурида КПСС-эй райкомой, гурбадахида — аймгүйсэдкомой команданууд гараа.

Д. ДУГАРОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой команда Орлигой дунда һургуулиин һурагшадтай наадажа байна.

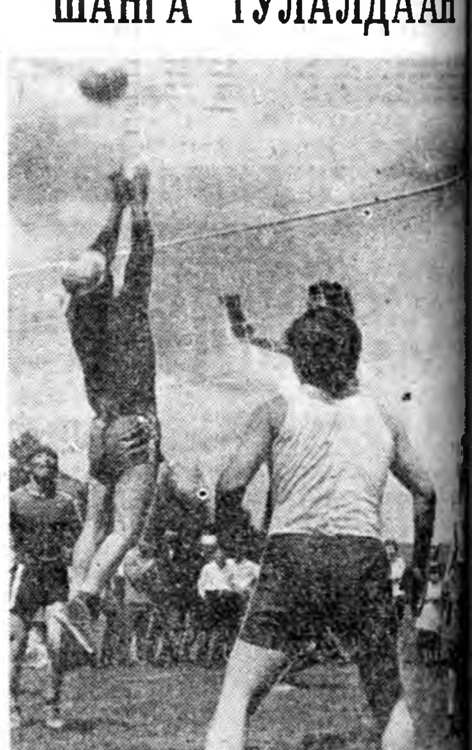

Авторай фото.

УЛААН-БААТАР ОШОБО

Манай республикын спортсменүүд аха дүү Монголой Арадай Республикын спортсменүүдтэй хани ёһоор уулзалга, мүрысөө хирэ хирэ болоод үнгэргэжэ, спортдо дуратайшуулаа һонирхуулжа байдаг. Мүнөөдэр республикымнай шатаршадай суглуулагдамал команда МНР-эй шатаршадтай заншалта табадахи уулзалгаяа үнгэргэхөөр Улаан-Баатар хото ниидэбэ.

СССР-эй спортын мастерта кандидадууд Елсуков, Сампилов, Иванов, Мункуев, Самарин, Власов, нэгэдэхи разрядтай шатаршан Любовь Игумнова гэгшэд Буряад оронойнгоо нэрэ солые хамгаалха юм. Мүрысөөн августын 2-һоо 9 болотор үнгэргэгдэхөөр хараалагдана.

В. МАМИЛОВ.

ҮХИБҮҮД БИДЭНИИЕ ХҮЛЕЭДЭГ

Улаан-Үдын кукольна театрай коллектив байгша оной май һараһаа эхилжэ, нилээд олон зүжэг харуулба. М. Валентиновэй «Кащей бессмертный» гэжэ зүжэгые Сахалинай областиин Оха городой үхибүүдтэ харуулаабди. Гэхэ зуура, республика соогуураашье яһала аяншалһан байнабди. Хойто-Байгалай, Баргажанай, Хурамхаанай, Бэшүүрэй, Хяагтын аймагуудаар ябажа, «Медвежонок Рим, Тим, Кий», «Петушок и подсолнух» гэхэ мэтэ куклануудай зүжэгүүдые үхибүүдтэ харуулаабди. Мүн ниислэл хотынгоо хүүгэдэй эмхи зургаануудые дууһыень хангаабди. Эдэ бүгэдэ манай театрай главна режиссёр В. П. Ральчугай хүтэлбэри доро найруулагдан табигдана, уран зурааша В. Пестеревэй хүсөөр шэмэглэгдэн гоёогдоно.

Манай коллективэй артистнар залуу. Тиибэшье шадамар бэрхээр наададаг болонхой, бишыхан харагшадай, мүн ехэшүүлэйшье анхарал ехээр татанхай гээшэ. Артистнар В. Шульгин, В. Виноградов, Ю. Исаев, Н. Родионова, Л. Грибова, В. Счастная, М. Аляева гэгшэднай мэдээжэ болонхой.

Пионернүүдэй эмхиин тогтоһоор 50 жэл 1972 ондо хүсэхэнь. Тэрэ ойдо зорюулһан зүжэг табиха һанаатай нютагайнгаа уран зохёолшо Ц-Б. Бадмаевтай хөөрэлдэнхэйбди. Уран зохёолшын зүжэгөө дүүргэхэдэнь, бидэ тэрэниие табихабди.

Тиихэдэ түрэл республикынгаа 50 жэлэй ойдо зорюулан, «Ты для меня», «Весёлые медвежата» гэһэн зүжэгүүдые түсэбтөө оруулаад байнабди.

Ф. ГАВРИЛОВ,
Улаан-Үдын кукольна театрай директор.

ГЭЛЬБЭРЭЙ БАРИЛГАНУУД

Гэльбэр нютагай урашуул жэл бүри шахуу колхоздоо шэнэ барилгануудые бодхоожо, ажахынгаа малшад, таряашадые баясуулжа байдаг.

Энэ жэлдэ колхоз хоорондын барилгануудые эрхилдэг Улаан-Үдын барилгын эмхи Кокорино тосхондо үнеэдэй байха байра барижа байнхай. Тус барилгын ашаглалгада үгтэхэдэ фермын бүхы ажалынь оньһон аргаар хэгдэдэг болохо юм.

А. НАГАСЛАЕВ.

Ивалга.

РСФСР-эй команда эрхимлэһээр

Ээлжээтэ мүрысөөнэй үнгэрхэ тума спартакиадын дүүрэхэ сагынь ойртоно. Мүнөө фехтовальщигууд, боксернууд, велосипедистнүүд, гандболистнууд, тамаратшад, сагаалса буудагшад, волейболистнууд түрүү һууриин түлөө мүрысэжэ байнхай.

Спартакиадын үдэр үдэрэй дүн хаража үзэхэдэ, Россин Федерациин спортсменүүд 2051,5 очкотой түрүүлжэ ябаһаар. Урдань дүрбэн спартакиадада түрүү һууринуудые ээлжэ гараһан Москвагай суглуулагдамал команда эрхимлэгшэдһээ 231,5 очкогоор гээгдэжэ ябана. Украинын — 1665,5, Белоруссиин — 924,6, Ленинградай команда 882 очкотой болонхой, удаадахи һууринуудые эзэлнэ.

Залуугай эршэ задарюун

Үсэгэлдэр фехтовальщигууд мүрысөөгөө дүүргэжэ, Россин командын спортсменүүд түрүүшын гурбан шанда хүртэжэ, командаяа түрүү һуурида гаргалсаба. Эдэнэрэй удаа Белорусси, Украина, Москвагай команданууд гаранхай. Эдэнэрэй дундаһаа дэлхэйн чемпионуудай шүүжэ гараашье һаань, Москва, Киев, Минск, Тбилиси, Ленинград, Таллин, Алма-Ата, Казань, Омск, Горький болон бусад хото городуудта залуу спортсменүүдэй олошорһыень тэмдэглэмээр.

Спартакиадын алтан медаль

Москва, Украинын командануудай дунда үнгэргэгдэхэ нааданай дүүрэхэдэ волейболоор спартакиадын түрүү һуури эзэлһэниинь мэдэгдэхэ байһан. Эндэ Украинын спортсменүүд шүүгээ һаа, түрүү һуурида гараха байгаа. Зүгөөр Москвагай команда уулзалгаяа 3:1 гэһэн тоотойгоор шүүжэ, Украинын команда мүнгэн медальда хүртэбэ. РСФСР-эй волейболистнууд түрүү һуури эзэлжэ, спартакиадын алтан медальда хүртэбэ.

Москва хотын волейболисткануул спартакиадын мүрысөөндэ шүүжэ, табадахяа чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Москвагай командада СССР-эй габьяата найман мастер — «Динамо», «Локомотив», ЦСКА-гай солбон бэрхэ спортсменүүд оруулагдаһан байгаа. Эдэнэр Литва, РСФСР, Армени, Грузи, Азербайджан, Ленинград, Узбекистанай командануудые хойно хойноһоонь шүүжэ, чемпионой лентэдэ хүртэбэ ха юм.

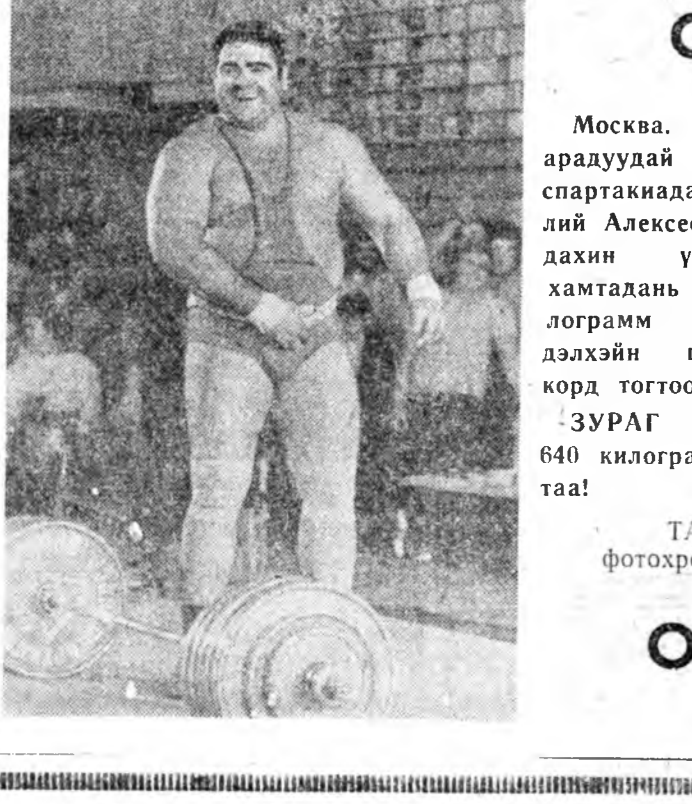

Москва. СССР-эй арадуудай зунай V спартакиада. Василий Алексеев гурба дахин ургэхэдөө хамтадань 640 килограмм абажа, дэлхэйн шэнэ рекорд тогтообо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 640 килограмм абтаа!

ТАСС-ай фотохронико.

Семёнов дахинаа чемпион

— Бүхы юумэндэ дадажа һураха хэрэгтэй ха, — гэжэ Анатолий Семёнов хөөрөө һэн. — Юуб гэхэдэ, ринтын судьягай минии гарые үргэхэдэнь, тон ехээр аягүйрхэдэгби. Зүгөөр би хоёрдохёо спартакиадын чемпионой алтан медальда хүртэһэндөө аргагүй баяртайб.

Саратовһаа ошоһон инженер Семёнов 48 килограммай шэгнүүртэн сооһоо арһан бээлэйн ёһотой эзэн боложо ябаһанаа харуулаа бшуу.

51 килограммай шэгнүүртэн сооһоо 20 наһатай Армениин боксёр Давид Торосяк чемпионой алтан медаль абахадаа, үетэн нүхэдөө бүришье һаа баясуулаа, омогорхуулаа бшуу.

Командануудай дүн гаргахада РСФСР-эй боксёрнуудай суглуулагдамал команда түрүү һуури эзэлһэн байна.

Тренерэй үгэ бата байшоо

— Бага калибрай пистоледээр сагаалса буудагшадай дундаһаа Игорь Бакалов түрүү һуури эзэлхэ байха, — гэжэ 1963 ондо дэлхэйн чемпион болоһон, мүнөө ЦСКА командын тренер Александр Куропаткин хэлээ һэн.

Мүрысөөнэй дүн гаргахада, тренерэй хэлээшээр болоол даа. Нээрээшье Бакалов 596 очко абанхай. Энэ амжалтань миин өөрөө ерээ бэшэ, харин үсэд шанга тулалдаан соо туйлагдаа бшуу. Нааданай түрүүшын хахадта РСФСР-эй Виктор Торшин абажа боломоор 300-һаа 299 очко абажа, түрүү ябаһан байгаа. Мүн түрүү һууриин түлөө СССР-эй суглуулагдамал командын гэшүүн Ренарт Сулейманов (РСФСР) тулалдажа ябатараа алдуу хэжэ, хойшоо түригдэшэһэн байгаа.

Мүрысөөнэй дүүрэһэн хойно Бакалов шүүхэ гэжэ хэлэһэн Куропаткинда хандажа, һонирхоһомнай, иигэжэ харюусаба:

— Юуб гэхэдэ, Бакалов бултанһаа түрүүн буудажа эхилээ. Түрүүлэн буудаһан спортсмен яаралгүйхэнөөр буудахадаа, шадаал һаа олон очко абадаг. Торшин һүүлшын ээлжээндэ буудаа ха юм. Тиигэжэ энэ нүхэрнай хойшоо гараһан байна.

(ТАСС).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Мэргэ... лэй шэнэ дүрсэ» гэһэн түрүү ... РСФСР-эй Верховно Соведэй ... материал. ТАСС-ай шухала мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Мүнөө — түмэр замшадай үдэр» гэһэн ... шаг доро материалнууд. «Техническа творчество хүтэлбэрилхэ тухай» гэжэ Н. Мальцевай статья.

Гурбадахи хуудаһанда: «Суда... хи байдал тушаа» — ТАСС-ай мэдээсэл. В. Орловой замай тэмдэглэл. ... лын сааһаһаа абтаһан ТАСС-ай мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: шог ёгто мүрнүүд. Спортын һонин.

Сэнхир экран

12.55-һаа 20 час хүрэтэр Москваһаа дамжуулга.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 20.00 — «Түрэл орон доторнай» гэһэн дамжуулга. 20.30 — Түмэр замшадай үдэртэ зорюулагдаһан концерт. МОСКВА ХАРУУЛНА: 21.25 — дамжуулгын программа. 21.30 — «Социализмын дэлхэй» гэһэн дамжуулга. 22.00 — Минкусай гэгшын «Дон Кихот» гэһэн балет. 22.55 — «Сага о Форсайтах» гэһэн Англиин уран һайханай телевизионно фильмын 16-дахи серинь. 23.55 — кинопанорама.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря — 66-76, отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64-36, 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта — 69-58, культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-81, информации — 34-05, общественная приёмная — 56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Н-04542. Заказ № 1020.